

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
Iskavati: Prostor 1 m/m x 54 m za navadne in male oglase 80 vin.,
za uradne razglase 120 K, za poslano in reklame 2 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 120—	celoletno	K 140—
polletno	60—	polletno	70—
3 mesečno	30—	3 mesečno	35—
1	10—	1	12—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, L. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankevirane.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 60 vinarjev.

Prof. Friderik Ivančič:

Med ekstremi.

V Parizu, 20. decembra.

Ljudje so nesrečna bitja — prvi Montesquieu — ali letajo za nedosežnimi upi, ali pa se potapljajo v smešni malodušnosti.

Slovenci smo posebno nesrečna bitja, kajti izredno težko nam je najti srednjo pot. Naše geslo je: Ou tou — ou rien.

V politiki, mali in veliki, poznamo samo dve struji: vročo ljubezen in — mrzel gnjev. Doma se najraje medsebojno sovražimo. Narode taven slovenskih mej pa smo si razdelili v dve skupini: eno neizmerno ljubimo, drugo smrtno sovražimo. Pri tem se pa čisto nič ne zavedamo dejstva, da sta ljubezen in sovraštvo srčni struni in da se politika sploh ne dela s srcem, ampak s hladnim razumom.

Kaj smo se pred in med vojno navduševali za brate Čeha in Srbe. Beseda navdušenja je v slovenskim polagoma dobila svoj čisto poseben pomen. Navduševali smo se pri svečanih sprejemih, pri veličastnih sprejelih, pri bogatih pojedinah, pri gniljavih govorih. Danes pa sedimo nekako med dvema stoloma in se čudimo, da je Bog najprej sam sebi brado ustvaril. Govorimo odkrito: Drugačna so postala naša čustva napram Čehom in Srbom, drugačna posebno napram Francozom, ki jim zelo zamerimo preveliko njihovo potrpežljivost napram Italiji, neobgljenemu detetu Antante.

In vendar so nam prijatelji Srbi, Francozi in Čehi izvojevali našo svobodo. Brez njihove srčne krvi bi bili Slovenci danes še prav taki robovi, kakršni smo bili od pamtveka. Kar je naših zaslug, so skoro vse pasivnega značaja, kajti pretežke so bile naše verige in premalo nas je bilo za aktiven odpor. A starodaven je pravni rek: Qui coactus voluit, tamen voluit.

Danes, leto dni po preobratu, se spoštujte naš jezik, kjer se je prej zanikal. Kdo bi si bil še pred deseti leti samo v sanjah domisljal, da bomo kar čez noč postali gospodari v Mariboru, Celju, Ptuj, v vladni palači ljubljanski, da bodo naše vse železnice, naše vse šole, naša Kranjska hranilnica, naša slajna dvorana Filharmoničnega društva ljubljanskega? In za vse to gre manjši del zaslug nam samim, večji pa Srbom, Francozom in Čehom! Boj za Kranjsko hranilnico se ni morda bil ob

Ljubljani, ampak ob Vardarju in ob Marni.

Mal narod smo, mlad in neizkušen. Ker nam je dal Wilson mnogo, a nam ni mogel dati vsega, bi ga bili malo da ne zasovražili. In stari Clemenceau! Kaj se je revež trudil, da bi vsem prav naredil. Ker se pa s sosedom zaveznikom zaradi nas ni na glas sprl, smo ga brž skušali potisniti v kategorijo nam neprijaznih faktorjev, njega in ves njegov narod ž njim. Komaj smo se za prvo silo otresli germanskega sovražnika, ki nam je sedel na tilniku, že se nam hoče nadomestila zanj in našli smo je v latinskem plemenu, kajti brez smrtnega sovražnika ne moremo biti. Kaj nas briga vse francoske žrtve, kaj vsi dokazi simpatij. Kdor ni z nami, je proti nam!

Toda v politiki tudi svetopisemski rek ne velja brezpogojno. Res je, da nam hoče latinski naš sosed vzeti mnogo in da bi nam najraje vzel vse. Res je tudi, da se površnemu opazovalcu lahko zdi, kakor da pomagajo Italiji pri tem skoro vse velevali. Temu pa ni tako. Nobenega dvoma ni več, da se ne samo Amerika, ampak tudi Anglija in Francija z vsemi silami branijo izvršitve Londonskega pakta in vsake nam neprijazne in za nas krivične rešitve teritorialnega vprašanja. Ne smemo pa pozabiti, da je Italija velevala in da je bila v vojni zaveznica Antante. Bila je, pravim, kajti danes že skoraj ni več!

V zadnjem času je morala Amerika vsled raziranja washingtonske senata zavzeti zelo rezervirano stališče napram Evropi. Francoski ministrski predsednik se je napotil 10. t. m. v London, da se posvetuje z angleško vlado o položaju ter pogajal o nadaljnjih korakih. Brž se je napotil tudi italijanski minister zunanlih zadev Scialoja v London in italijansko časopisje ni prav nič prikrivalo svojega upanja, da bo Italija pri tem važnem sestanku zasedla mesto Amerike. Toda komaj je dospel Scialoja v London, že so mu namigivali, naj pred vsem skrbi, da bo že enkrat konec laških pustolovščin na Reki in drugod, in moral je odpotovati v Rim, „poročat o položaju“. Danes brzojavljajo iz Rima, da je Scialoja z uspehom svojega potovanja v London zelo malo zadovoljen.

Kdor je o položaju dvomil, temu je moral odnesti oči za nas velevali.

žni uvodnik, ki je izšel v Clemenceau-ovem listu „L'Homme libre“ že 29. oktobra t. l. Ker članek jasno kaže razpoloženje francoskih odločilnih krogov napram Jugoslaviji, naj navedem nekaj najvažnejših odstavkov v doslovnem prevodu.

»Najvišje sodišče mednarodne pravice — piše „L'Homme libre“ — bo sodilo o zločinu D'Annunzijem. Vsi govori, vsa mrzlična razburjenost in vsa duhovitost ne bo pomagala polkovniku Rapagnetti nič. On, ki je danes mogočnejši nego njegova vlada, se bo moral pokoriti listini, ki jo je ratificiral njegov kralj.

Italijani so nam pravili: »Jugoslovani ni. To so barbarska plemena«. In vendar je dokazal ta narod, ki šteje komaj dve leti svojega oficijelnega obstoja, da je bolj potrpežljiv in bolj discipliniran nego stari rimski narod. Znal je čakati. In dast ga boli, da ta heroično-komična tragedija (komična z ozirom na D'Annunzija — heroična za Jugoslovane) tako dolgo trni, vendar še čaka, da se odločijo oni, ki so prevzeli nalogo urediti usodo Evrope.

Očitno je, da nasilje v Reki in nedisciplinirano vojaštvo ki se je tam vnezidilo, zelo škoduje gospodarskemu življenju Jugoslavije. Provročilo je požar na točki, preko katere teče pot na morje in v zapadno Evropo. To nedisciplinirano vojaštvo napada srbske vojaške, ki so toliko storili za svetovni mir; napada jih onstran črte, določene v premirju. To vojaštvo zanira, prevarja, pretepa in kolje nedolžne jugoslovanske državljane v Reki, razširja svojo strahovladno po vsem jugoslovanskem Kvarneru, ropa po trgovinah in razdeva uredništva srbskih in hrvaških listov.

Hermann Wendt:

Krivda Habsburžanov.

(Odlomek iz daljšega članka).

Posthumna avstrijska rdeča knjiga in priobčenje dr. Grossa sta vsemu svetu razodela, o čemur so si poznavalci politike Ballplatzu bili že davno zedinili: da c. in kr. oblastniki meseca julija 1914 niso bili lahkomiselni otroci, igrači se v smodnišnici z užigalnicami, marveč hladnokrvni zločinci po peklicu, ki so položili z ultimatomom vžiralno vrvi, da bi z enim pritiskom na gumb zažgali evropsko plavajočo mino. To se jim je vprav satansko posrečilo. Podli Borchold, palec zapalec maiten državnik najstarejše šole, stoji

pred človeštvom, obremenjen s krivdo, ki je v groznem nasprotju z njegovo lastno ničnostjo in praznoto. Toda kljub vsemu temu se naleti v Nemčiji pri strankah, ki so delale družbo ob prvčitu in polomu črno - belo - rdečim pomagajem črnozlatih hudodelcev, na prizadevanje, poskusili celo na tega črncu oprati. Srbija je bila, ošibela vsled dveh vojen polnih izgub in nujno potrebna okrepčujočega miru, mala država, ki je imela komaj toliko prebivalcev, kolikor je zamogla postaviti avstro - ogrsko velesila mož pod orožje. Iz italijanskih razkritij pa je znano da

so hoteli njeni odgovorni voditelji že leta 1913 izzvati s sosedom krvav porpir. — V resnici napolnjuje avstro - ogrski zločin iz julija 1914 samo zadnje strani debele knjige, v kateri se čitajo habsburške pregrehe na Srbijo. Kot zadnji člen verige hudodelstev postane ultimatum v svojem polnem nesrečnem pomenu šele jasen.

Leta 1878 so dale vse velesile na berlinskem kongresu Avstro - Ogrski privolenje v eno najpogubnejših dejanj novejših evropske zgodovine: v zasedenje izrazito srbskih dežel Bosne in Hercegovine. Da bi si zagotovili te prvince, ki so veljale dunajskim imperijalistom le kot na stečaj odprta vrata proti jugovzhodu, Habsburžani niso mislili, da bi upravljali deželo na kak drug način kot se upravljajo kolonije, ali pa, da bi morda oprostili ljudske mase, pravoslavne kmete, srednjeveškega izkoriščanja po mohamedanskim veleposestnikih — ne, ravno nasprotno! Zato so pa poskušali Srbijo na vsak način uničiti. Posrečilo se jim je skleniti z Milanom leta 1881 zloglasno tajno pogodbo, s katero je kronant Lumpacij Vazabundus prodal samostojnost svoje dežele. Štiri leta nato so naščuvali Srbe v zaporniško vojno z Bolgari, da bi tako zaprečili združenje balkanskih držav. Istotako so zabili med obe državi, Srbijo in Črnogorjo, klin.

Za časa vlade Obrenovičev je igral Ballplatz v Beogradu z vedno najljubšim kartam in morda da ni samo slučaj, da so istodobno za vlade Khuen - Hedervarya na Hrvaškem božali Srbe na račun njihovih hrvaških soplemenjakov. L. 1903 pa se je kolo sreče obrnilo, ko so Karadjordjeviči, hoteč se izvijati obkoljenju po Avstro - Ogrski, poskali zaslonbo v Rusiji in je golinar izgubil v Srbiji svojo prepričevalno moč. Dejstvo, da si upa majhen narod, ki ga je božja previdnost postavila za hrbet habsburški mogočnosti in slavi, delati politiko na svojo lastno pest, je Dunaj in Budimpešto tem strahovitejšo razjezilo, ker je srbska samostojnost škodovala močnejši avstrijski in madžarski kramarjev. Ker je uživala Avstrija v Turčiji posebno predpravo, ji je šlo zelo na živce, da je dosegla Srbija popolno državno samostojnost in se povzpela v sveže ozračje prostega svetovnega prometa. Z vsemi sredstvi je poskušala Avstrija vsa sredstva, da naveže nase vsaj srbski trg. Poleg tega so pričeli madžarski svinjerejci, opogumljeni z nemškim vzgledom visoke carine, zakonodajnim potom iztiskati srbsko živino za lastnega, če le mogoče pa tudi s svetovnega tržišča. Ker so se Srbom vsiljevali, na ta način poenotitranjivredni

LISTEK.

Alphonse Daudet:

Tri tihе maše.

(Konec.)

Ali kako naj konča še urneje? Jeda da je premikal ustnice; besed ni izgovarjal več. . . hitreje resnično ni mogoče. . . kvečjemu da bi ljubega boga naravnost opeharil in bi mu pouzmal njegovo mašo — in nesrečnež je res storil to! Podlegel je izkušnjam, preskočil sedaj en, potem dva verza; epistula mu je bila predolga, izpustil je drugi del; šel je mimo „Credo“, ne da bi vstopil, preskočil „Pater“, pozdravil je vstop samo oddaleč in je planil na vrat na nos v večno pogubljenje. Vražji Garrigou (poberi se, satan!) mu je zvesto sledil; podpiral ga je s čudovitim razumevanjem, mu dvigal plašč, obračal v mašni knjigi kar po dva lista naenkrat, butal ob pulite, prevračal kanglice ter vihtel brez prestanka svoj zvonček, vedno močnejše, vedno hitreje. Čudne oblike so delali poslušalci! Saj niso razumeli niti besedice latinski in so se morali ravnati po duhovniških kretnjah, da so mogli slediti maši,

in to danes ni tako lahko. Nekateri so vstajali, medtem ko so drugi poklekali, drugi zopet so obstali, a tretji so sedli, križale so se med seboj vse postaje svetlih obredov v najraznovrstnejših položajih, ki jih je možno zavzeti v cerkvenih klopetih. Božična zvezda, ki je bila visoko gori na nebu na poti v Betlehem, je vsa pobledela od strahu, ko je opazila to zmešnjavo.

»Abbé preveč hiti,« je mrmrala stara markiza. »Saj človek ne more za njim,« je zdihovala in obupno zmajevala s svojimi nakitjem na glavi.

Mojster Arnoton je iskal s svojimi velikimi jeklenimi očali na nosu v svoji molitveni knjigi, kje za vraga smo pravzaprav, ampak na dnu svojega srca mislijo ti vrli ljudje tudi s pohlepom na pojedino in niso hudi, da se vozi maša z brzo pošto. In ko se je Dom Balaguère z žarečim obrazom okrenil k svojim župljanom in je zaklical na vso moč svoj lte, missa est, tedaj je odgovorila vsa fara kakor iz enih ust tako veselo Deo gratias, kakor da je že pri prvi napitnici božične pojedine.

III.

Pet minut nato so sedli plemeniti gospodje s kapelanom v svoji sredi v obednico. Vseposod razsvetljeni grad je odmeval od petja, krohota, vpitja in

kramljanja. Častiti Dom Balaguère je zaplčil svoje vilice v velik kos škarjevca in je potančil svojo pekočo vest v veletokih paneškega vina in dehteče pečeninke omake. Toliko je jedel in pil ubogi svetni mož, da ga je še one noči zadela kan. Niti utegnil ni kesati se svojih grehov, še ves oamrljen od hrupa veselice je dospel proti jutru v nebesa, in lahko si mislite, kako je bil sprejet.

»Poberi se odtod, ti slabi kristjan!« je dejal najvišji sodnik, gospod nas vseh. »Tvoja krivda je dovolj velika, da izbriše vse ostalo krepotno življenje. Oh, ukradel si mi polnočnico! Tristokrat mi jo moraš sedaj nadomestiti!« Prej ne poides v raj, preden ne izmoliš tristo polnočnic v svoji lastni kapeli in vpiče vseh onih, ki so grešili po tvoji krivdi! . . .

To je resnična pripoved o Domu Balaguère, kakor si jo pripovedujejo v deželi oljke. Grad Trinquelaje je v razvalinah, toda na vrhu gore Bentoux se dviga iz zelenega hrastova kapela v nebo. Na stopnicah raste trava, veter buta semintja vrata, ki nimajo nikake ključavnice več. V dobrih oltarja in v visokih oknih, ki so izginile iz njih pošlikane šipe, gnezdi ptiči. Toda vsako leto v božični noči

se pojavijo nadnaravni plamenčki in švigajo med razvalinami semintja, in kmetje, ki gredo v dolni k polnočnici in božični pojedini, vidijo, da je strahotna kapela vsa razsvetljena. Nevidne sveče gore v preprihu, veter in sneg jih ne ugase. Lahko se smejete, ako vas je volja, ampak neki vinogradnik iz onega kraja, z imenom Carrigua, gotovo potomec onega Garigoua, mi je pravil, da je neke božične noči nekoliko natrkan zgrešil pot v gozdovih trinquelajskih. Slučajno je prišel v bližino kapele. In kaj je videl? Do enajstih prav ničesar: vse je bilo tiho, nemo in brezglasno. O polnočci pa so gori v zvoniku mahoma začeli potrkavati starodavni zvončki, tako tanko in hripavo, kakor so deset milj daleč proč. Kmalu nato je zapazil Carrigua na poti, ki vodi kvišku, planolajoče luči in nerazložne sence; na stopnicah kapele pa je slišal copotanje in šepetanje: »Dober večer, mojster Arnoton!«

»Dober večer, dober večer, otroci moji!«

Ko je bil ves svet notri, se je spazil bližje tudi moj vinogradnik, ki je bil pogumnega srca, in kukal je skozi razklana vrata v cerkev. In nudil se mu je čudežen pogled. Vse ljudi, ki so

šli preje mimo njega, je videl sedat vstopiti po vrsti na kor in v ladjo, kakor da cerkveni stoli in klopi še stoji. Lepe dame v brokatnih oblekah, a čepkastim oglatim nakitjem, plemeniti gospodje, odeti v dragoceno kužuhovino, kmetje v rožastih haljah, kakoršne so nosili naši dedje, — in vsi so bili videti utrujeni, izmučeni in zaprašeni. Od časa do časa so obkrožale nočne ptice, sedanje lastnice kapele, visoke sveče, čijih plamen se je dvigal naravnost in tako močno, kakor da je zakrj v pajčolan sopare. Kar je Garrigue najbolj zabavalo, je bila dostojanstvena pojava z velikimi jeklenimi očali na nosu, ki je vsak hip potresavala s svojo ogromno črno lasuljo. Nanjo je sedel eden izmed ptičev in se je zavozljal s kremplji vanjo, da je tih udarjal s peroti, a se ni mogel osvoboditi.

V ozadiju je klečal majhen stari otroške postave sredi kora in je mahal z obupnim naporom z zvončkom, ki je bil brez bata in brez glasu. Pred oltarjem se je premikal duhovnik v obledeli zlati obleki in mrmral molitve, ki jih ni bilo razumeti.

To je bil prav gotovo Dom Balaguère, ki je bral svojo tretjo mašo.

avstrijski industrijski proizvodi, po drugi strani pa se jim je zabilježilo izvoz njihovih izdelkov, jim je bila avstro-ogrsko gospodarska politika kot železna pest na vratu. To ekonomsko in socialno nasprotje: nasilnost veleposrednikov in velekapitalistov na narodu malih kmetov samo že je moralo privedi v doglednem času do krvavega spopada. Da bi si Avstrija pridobila za ta slučaj simpatije evropske javnosti, pričela je najumazanejša in najcenejša časopisje na svetu, namreč dunajsko, silno in smoteno opravljanje vrlo sposobnega naroda, ki je, prožet poštenega stremjenja po napredku, delal po odstartirani koruptivni gospodarstvu. Obnovljen ne brez uspeha na notranji obnovi. Nemško časopisje mu je služilo pri tem kot »briljantni sekundant«, posebno »Simplicissimus« je že takrat kazal svoje nizkotno mišljenje s tem, da je vedno spravljal na neduhovit in klisejski način Srbe v zvezo s kakajoljnim in lazečim mrčesom.

Enako trdo so občutili tudi avstro-ogrski Srbi košeno pest osjvelega habsburškega despotizma potem, ko so padle ogrske, ki so jih ločile od Hrvatov in je krenila koalicija s prvimi koraki na pot jugoslovanske politike; bili so to dnevi, ko je bil grof Forgach izpremenil poslanstvo v Beogradu v ponarejenjavo dokumentov, ki jim je bil namen razkriti iz Srbije na Hrvatsko se raztegaljo ustalo in tako moralno pripravljati vojno. Takrat se je zdelo, da Hrvatska nima dovolj dreves, iz katerih bi se iztesala večala za veleizdajnike.

Ko je potem aneksija Bosne in Hercegovine vsled svoje namere: odtrgati neštivilne sorojake za vedno od matere dežele, vzburla razpoloženje v Srbiji, nameraval je Dunaj ovenčati Čimboroso zločinov proti sosedni državi s poslednjim in najumazanejšim hudodelstvom, z zločinsko povzročeno vojno; ne čakaje Berchtoldovih muh, je deliriral takrat volivna Danzerleva »Armee - Zeitung«, da je »treba zahtevati uničenje Srbije kot conditio sine qua non«: »Srbija mora izginiti iz zemljevidla«. Se enkrat se je zdelo, da je naredila balkanska vojna čez habsburški račun debelo črto. Spočila je male balkanske narode v trdno zvezo, ki je bila naperjena proti vmešavanju velikih v njih lastne notranje zadeve in ki je privedla Srbijo do morja. To

je bilo Avstriji nepriljubno tako z gospodarskega stališča kot stališča politične moči. Toda z vzpodbujanjem in podporanjem bolgarskih poželenj po vevljanju se je posrečilo prebiti anksim državnim umetnikom s Ballplatz — in glasno so se stem hvalili — razdreti balkansko zvezo, ki bi bila lahko postala jamstvo za svetovni mir, in odrinili Srbijo z iznajdbo albanske kneževine od morja. Tako se je namenoma podkurilo pod kotlom, ki je moral čez dolgo ali kratko poftiti.

Ultimatum po sarajevskih streljih je bil za to le pika na koncu politike, ki je bila enako zločinska v svojih posameznostih kot v svoji celoti. Habsburška črna krivda napram Srbom se namreč vleče skozi stoletja in ne more skozi tedne. Toda ob koncu temne tragedije živi in deluje spravljiva in izenačujoča pravičnost.

Nobena dinastija se jetnišičar in mučilec tekom zadnjega stoletja ni tako obsodila kakor habsburška. Kakor so Habsburžani najprej pri Nemcih hoteli zatreti sanje o združenju domovini kot veleizdajo in zločin na veličanstvu ter pošiljali nosilce črne - rdeče - zlatih trakov in sramoto in smrt, kakor so povzročali, da trohino drzni bojovníki za italijansko edinost na Spielbergu in kakor so posejali Benečijo in Lombardijo z visilicami, tako so skušali zatreti hrepenenje srbskega in jugoslovanskega naroda po lastni strelji in krvi in blatu in, ko vse ni imelo pravega uspeha, se niso strašili zanetiti svetovnega požara. Toda kot starka v grškem izročilu je sledila usoda njihovim stopljam in ideja, na kateri so največ grešili, narodna ideja, jih je vpropastila. Stremjenje nemškega naroda po uedinjenju se ni dalo zavirati in je podrlo eden izmed stebrov habsburškega gospodarstva; volja italijanskega naroda je prišla do cilja in je strmoglavila drugi stebel, in ko se je izpolnilo enako hrepenenje jugoslovanskega naroda, počil je tretji in preperelo poslopje se je zrušilo nad najnevarnejšim režimom. Na gnojišču zgodovine leži pokopan in ako kedajkoli dobi nagrobnik, tedaj opravičilo že krivice, ki so se godile Jugoslovenstvu, grenke besede angleškega državnika, ki jih vkleše obsojajoča roka v kamen: ni ga prostora na zemljevidu, kamor bi se moglo položiti prst in reči: tukaj je Avstrija storila dobro!

Politične vesti.

== Napredna, politična in gospodarsko društvo za 1. mesni (polnanski okraj) v Ljubljani ima redni občinski zbor dne 3. januarja 1920 ob 19. uri (7.) zvečer v mali dvorani Mesnega doma.

== Demokracija stoji povsod. »Slovenec« je prinesel pred kratkim pod zgornjim naslovom notico, da demokratski poslanec dr. Brezjak zasluži kot član valutne komisije dnevno 30 dinarjev ali 140 K. Kakor smo se informirali, je imel dr. Brezjak dnevno samo 90 K, ker je ta honorar določen v naredbi o markiranju bankovcev. Ravno isto svoto je imel vsak naveden pisar, ki je pomagal pri markiranju bankovcev, ako je opravljal tudi večerno službo. Dr. Brezjak pa je moral biti v Beogradu, kjer stane hrana in stanovanje najmanj 150 K na dan. »Slovenec« naj si v bodoče pripravi take lažne opazke, ki so samo znak njegove onemoglosti.

== Proti veriznikom in tihotancem. Beograd, 26. decembra. Kakor se čuje, se je ministristvo notranjih del odločilo, da z vsemi sredstvi nastopi proti veriznikom in tihotancem. Da se to tembolj doseže, izdalo bo ministristvo naredbo, s katero se vsaki osebi, uradniku ali privatniku, ki bi v bodoče naznanil kak slučaj verizništva ali tihotapstva, prisodi polovico onega blaga, ki je bilo namenjeno verizniku in poleg tega še polovico one denarne kazni, ki jo bo moral veriznik ali tihotapec plačati.

== Bogastvo radikalcev. Beograd, 26. decembra. »Beogradski dnevnik« prinaša pod naslovom: »Sumljivo bogastvo« članek, v katerem pravi, da je bilo včeraj končano deponiranje akcij za glavno skupščino Narodne banke, ki se vrši 4. januarja in kjer se bo sklepalo tudi o osnovanju velike emisijske banke. Radikalci so napeli vse sile, da si pribore večino delnic. Opaža se, da so pokupili radikalci večino akcij in se med njimi imenujeta na prvem mestu Momčilo Ninčič in Velizar Janković, ki imata vsak po 700 delnic v vrednosti po 2400 dinarjev v svoji posesti, t. j. vsak za 1.680.000 dinarjev akcij. List dostavlja, da bi rad vedel, odkod imajo ti radikalni prvaki toliko denarja, ko je vendar znano, da pred vojno ni bilo toliko delnic v njihovih rokah.

== Ljubljanski vseučilišču. Beograd, 26. decembra. »Politika« se v svojem današnjem članku spominja pisma dr. Korošca na ministristvo prosvete glede otvoritve ljubljanske univerze ter dostavlja, da v ministristvu prosvete ni znano, kako stvar stoji. Poročevalec »Politike« se je obrnil na beogradske univerzne kroge, ki so se izjavili, da je vprašanje otvoritve vseučilišča zelo delikato, ker obstoji bojazen, da se ne najde zadosten kader takih profesorjev, ki bi dal stalno dobro podlago slovenskemu vseučilišču.

== Ne more se istočasno zahtevati italijanskega prijateljstva in podonavske konfederacije. Citiramo zopet milanski »Corriere della Sera«: Avstrijski predsednik Renner je odpotoval v Pariz in sočasno napovedal tudi nameravani poset Pragi. Razume se, pravi list, da si je nadel obraz in ton prosilca: Dunaju primanjkuje goriva, živeža in denarja. Pravi, da umre 60 odst. otrok, da je ni hiše, kjer bi se kurilo, da ima vlada denarja samo do polovice januarja. Zato da zahteva pred vsem denarja. Sovražniki nai mu ga dajo, ako hočejo, če nočejo, naj dovolijo vsaj bankam, da mu otvorijo kredite. Renner ravna na podlagi dobrega računa: šel je v Pariz in poiđe kmalu tudi v Prago, ne da bi se mnogo brigal za Rim. Njegov pariški predlog, ki vsebuje neko vpludno grožnjo in ki bi v Rimu ne imel smisla, slove: Ako hočete ravno Francozi s točko 80 mirovne pogodbe zabraniti, da bi se združila Nemška Avstrija z Nemčijo, dobro, potem jo vzdržujte, ker Avstrija (ki ste ji celo prepovedali nazivati se nemška) se ne more sama preživljati. Na to je Francija nasvetovala Rennerju, naj se sporazume s sodediči bivše monarhije in da naj se ustanovi podonavska konfederacija. Toda tu bi se prišlo v kolizijo s členom 88. mirovne pogodbe, ki prepoveduje Avstriji povratek v staro sorodstvo. Ali našel se je takoj izhod: konfederacija naj bo izključno gospodarskega značaja, nikakor pa ne bi smela imeti kakšnega političnega ozadja. Kakor da bi bilo to mogoče! Da bi mogla Avstrija ohraniti svojo politično neodvisnost, ako je gospodarski odvisna od Prage! In da bi spravil Renner konferenco v zadrego, je dobro preračunano napovedal svoje potovanje v Prago, kakor pač hočejo zavezništvi!

Med zavezništvi pa se nahaja še vedno Italija, ki nikakor ni voljna pozabiti člena 88. st. germanske pogodbe in ki nikakor ni voljna naprtiti si na vrat drugo Avstro-Ogrsko. V Avstriji se uveljavljajo razna gibanja, ki stremijo za odcepitvijo posameznih dežel od sedanje republike in Dunajčani napovedujejo resne dozodke, ako bi Rennerjeva mislija ne uspeła. Madžarska bo kmalu morala podpisati mir in izbrati formo svojih novih držav; takrat se bo tudi vedelo za usodo Avstrije. Danes pa je že jasno, da je potrebna revizija člena 80. in 88. versalske ozioroma st. germanske pogodbe. To si sicer bridko za Francijo, ki s svojega stališča ceni Nemčijo po razsežnosti njenih mej in ji zato skuša zabraniti priključitev Dunaja. Toda to naziranje, pravi list, ni pravilno; kajti Nemčijo je

treba ocenjevati po njeni gospodarski in politični moči. Ako se ji naprti uboga in slabokrvna Avstrija, bo njena sila gotovo manjša, nego bi bila tedaj, ako ji stoji na strani močna podonavska konfederacija, nad katero bi izvajala enako kontrolo kot jo je izvajala nad bivšo avstro-ogrsko monarhijo. Francija bi se morala tega zavedati tako, kakor se zaveda, da ji je italijansko prijateljstvo neobhodno potrebno. Toda obojega istočasno ni mogoče imeti, t. j. podonavske konfederacije in italijanskega prijateljstva. Med enim in drugim je izbira neizogibna. »Ni naša krivda«, pravi »Corriere«, »da je dozel problem mesto v treh letih že v treh mesecih.«

== Zakaj je škof dr. Karlin izgubil Trst? Milanski »Corriere della Sera« prinaša: »Monsignor Andreja Karlin, tržaški škof, je neopričakovano zapustil mesto in odšel v Ljubljano, kjer je bil imenovan rektorjem semenišča (morala bi se glasiti: škofijskih zavodov v St. Vidu. Op. ur.) Odpotoval je ponoči, ne da bi se bil pri oblastih poslovil. Tako izgine v največjem molku slovenski škof, ki je bil prišel leta 1913. V Trstu med tako živahnimi diskusijami in protesti. Novembra lanskega leta dr. Karlin ni znal razumeti novega položaja in pripoznati izpremembe v režimu. Braneč se peti pri Sv. Justu Te Deum osvobođenja, je bil izval odpor ljudstva, ki je kulminiral kot znano v naskoku na škofov dvorec. Tudi ti težki dogodki niso privedli Karlina do tega, da bi bil uvidel nevezdržnost lastnega stališča. Ni nikaka skrivnost v Trstu, da je ponovno protestiral v Vatikanu proti odstranitvi nekaterih slavljanskih duhovnikov v Istri, ki so delali protitalijansko propagando, namesto da bi se bil posvetil dušebrižništvu. Tudi niso pozabljeni v Trstu opomini in pritožbe proti volaškemu kaplanom, ki niso bili od njega zavisti, marveč od kastrskega škofa, da so njihove propovedi v tamošnjih cerkvah — kakor se je on izrazil — preveč »italijanske«. Onim, ki so odgovarjali, da so se časi spremenili in da bi on sam storil pametno, prilagoditi se temu, odgovarjal je škof dosledno s temi - le besedami: »Expectamus exitum conferentiae pacis...« Zdi se, da bi bil naslednji zadnji dogodek vplival na njegov odhod: 30. novembra, na dan škofovega godu, prišel je k njemu en sam župnik dijece, da bi mu izrekel tradicionalna voščila klera in mu s tem dokazal popolno osamljenost, v kateri se nahaja sedaj v našem mestu. Naslednik Andreja Karlina, monsignor Bartolomasi — ki po preteku več nego enega veka obnovi tradicije italijanskih škofov na sedežu, na katerem je sedel Enea Silvio Piccolomini — se pričakuje v Trstu sredi januarja.

== Italijani in bombardiranje Reke. »Journal des Débats« je priobčil ta le dopis: Gospod urednik! Gosp. Scialoja, italijanski minister zunanjih zadev, je iznegovoril pred zbranimi angleškimi časniki v Londonu dne 13. t. m. sledeče besede: »Vprašuje nas, zakaj ne bombardiramo Reke. Čemu bi jo bombardirali danes, ko jo nismo niti med vojno?« G. Scialoja se je motil, ako misli, da Italijani med vojno niso bombardirali Reke. Bombardirali so jo opetovano in provzročili so neutrujenemu mestu dokaj škodo. Prve bombe je vrgel v sredino Reke dne 8. junija 1915. laški zrakoplov »Città di Ferrara«. Zasedoval in uničil ga je avstrijski aviatik Gustav Klings. Pri tej priliki je izpregovoril član mestnega sveta reškega in znani propagandist za združenje Reke z Italijo, dr. Antonio Vio, v navdušenem govoru tele besede: »V trajen spomin hvalečnosti našega mesta napramneustrašenemu aviatiku, ki je premagal sovražni zrakoplov, mu izročajo mestno zastopstvo reško spominsko ploščico, na katero je umetnik zarisal junaški čin.« Ploščica nosi sledeči napis v italijanskem jeziku: »unašem pilotu aeroplana L. 48. c. in kr. linijskega poročniku Gustavu Klingsu, ki je v jutro 8. junija 1915 premagal sovražni zrakoplov, hvaležno mesto Reka.« — Friderik Juvancič, profesor na pomorski akademiji reški.

== Korošci in Dunajčani so si v lahe! Kakor smo že poročali, je nedavno tega govoril avstrijski državni tajnik za zunanje dela dr. Deutsch v Beljaku in v St. Vidu na Glini. V svojem govoru je med drugim tudi naglašal, da je Dunaj storil vse, kar mu je bilo mogoče, da pomaga Koroščem v borbi proti Jugoslovanom. »Freie Stimmen« in drugi nacionalni listi drja. Deutsch sedaj ljuto napadajo in mu očitalo, da je vedoma govoril neresnico. Nato dolže ti listi pavšalno vse Dunajčane, da so prodali svoje koroške nemške rojake Jugoslovanom za skledo leče. Na čelu te gonje proti Dunajčanom korakalo »Freie Stimmen«, ki zatrjujejo, da so Korošci v prvih dneh meseca maja, ko so potisnili jugoslovanske čete iz Koroškega, našli v jugoslovanskih postojankah zalogo streliva, ki je bilo poslano iz Wölkersdorfa meseca marca. Za par vrec moke je Dunaj dobavljal Jugoslovanom municijo, da so pri svojem roparskem pohodu na Koroško lahko streljali na naše boritelje, ta-

ko kličejo »Freie Stimmen« in pozivajo vse poštene Korošce, naj si to dobro zapomnijo, češ, da bo preje ali sleje postalo aktualno tako na Koroškem, kakor tudi v vseh drugih alpskih deželah geslo: »Proč od Dunaja.«

== Komunisti ne bodo prirejali več ustat. Glasilo nemških komunistov »Die rote Fahne«, ki je pričelo po dvignjenju obsednega stanja zopet izhajati, pozivlja komuniste, da se izogibajo oboroženim ustat, ki jih predlagajo razni agitatorji in provokaterji. »Sedanja naša naloga je koncentracija revolucionarnih moči: ko pride ura, vas pozovemo, zaključuje list.

== Nemci bi se radi pobotali s svetjsko vlado. Iz Pariza poročajo, da bi Nemčija rada stopila v stike z ruskimi boljševiki. Nemška socialno-demokratska stranka da je že poslala dva zastopnika v Dorpat in sporočila boljševiškim polnomočnikom nemške predloge. V teh predlogih izvajajo nemški socialisti, da Nemčija dosedaj ni še mogla skleniti miru z boljševiško Rusijo edino vsled prepovedi zavezniškov. Če bi na mogla republika skleniti mir s obmejnimi državami, bi tudi nemška vlada takoj vspostavila odnose s boljševiško vlado, sklicujoč se na precedenčni slučaj, ki bi bil s tem vsvarjen, in sklenila tudi važne pogodbe gospodarskega značaja.

Babilonski stolp.

V Bibliji se bere o vrtoglavlenu naklepu človeškega plemena. Hotelo je sezidati stolp, ki bi segal do neba, in najbrže vreci boga s prestola. To se je zdelo v nebesih nekoliko preveč, zato jih je bog kaznoval s tem, da jim je zmešal jezike, da ni več eden razumel drugega in so šle pusanke skupine vsake sebi. To je bilo takrat, ko je bilo baje še samo eno plemo, ki pa ni bilo zato nič manj imperijalistično. Pa utrgala se je edina nit, ki jih je držala. — Jezik, in konec je bilo vsega. Kaj so bile posledice, tega nam Biblija ne pove natančno, pravi samo, da je nastala velika zmešnjava. Mi pa bomo imeli mogoče to redko, vendar najbrže drago veselje, da bomo občutili posledice razdeljanja Babilonskega stolpa II. na lastni koži.

Kajti škoda bi bilo misliti, da je že konec zmešnjav, ki so nujna posledica razdeljanja modernega Babilonskega stolpa, ki se je zrušil v svetovni vojni. Ime mu je bilo pravzaprav drugače, namreč imperijalizem, ali bolj natančno rečeno svetovno gospodarstvo, slonel pa je tudi samo na eni ideji, na militarizmu. Seveda se ne sme misliti, da je zdaj imperijalizma konec, on je večern navzlic raznim nasprotnim pobožnim željam, on vsvarja države in jih ruši. Pri svojem cilju pa se poslužuje različnih sredstev, predvsem militarizma, in tudi zadnji imperijalizem je slonel na tem temelju. Zdaj pa se je dozdevno zrušil ta temelj in ljudstvom v državah so se zmešali jeziki in možgani, vsaka skupina hoče iti svojo pot in jo išče čim bolj mogoče na levo od nekdanje. Od tod danes v vsaki politični strani tucat programov, ki si jih tolmači vsak po svoje. Da pa imperijalizem ni zgnil kaže najjasneje to, da hoče vsaka stranka zavladati. In iz stranic se bodo zopet strnile stranke, ki bodo predstavljale državo in zopet smo lepo pri starem. Važno vprašanje je samo, kako dolgo bo vladala ta zmešnjava jezikov in koliko gorja bo rodila — ter drugič, na čem bo baziral prihodnji imperijalizem. Odgovor na prvo vprašanje bi bil samo uganjanje, vendar vse kaže, da bo prešlo mnogo, mnogo časa, predno se bo uredilo to vodovje v trdne struge.

Glede drugega vprašanja se zdi, da je že nekoliko slutenj med narodi, kajti tu in tam se že pojavlja beseda o socialnih idejah; to bi dalo sklepati, da se bo izkušal izživeti bodoči imperijalizem držav s tem, da bo hotela gospodarski zaslužniti druga drugo. Ali noben imperijalizem ni mogel živeti brez militarizma, zato bo tudi gospodarski imperijalizem kmalu klical militarizem na pomoč.

Joso Jurkovič.

Neodrešena domovina.

== Bodimo ljudje! Bližajo se mrzli zimski dnevi, dvakrat mrzli za tistega, ki ni tako srečen, da bi se mogel stisniti pod svojo lastno streho. In med te reveže moramo šteti predvsem naše brate z zapada, ki jim je delal odhodnico tresk granat in jih je sprejela pod gostoljubno streho — baraka ali vagon na zapuščenem tiru! Koliko so trpeli ti nesrečneži, to vedo pač samo oni! Ni bilo dosti, da so jim granate raznašale domove in trgale zemljo, tudi med brati so se počutili — tuče! To je deloma razumljivo. V tistih časih je bilo življenje težko, tako težko, da nisi mogel storiti tega, kar ti je velevalo srce. Danes so se razmere vsaj toliko spremenile, da se nam ni

Državni industrijsko-obrtni muzej v Beogradu.

Državni industrijsko-obrtni muzej se ustanovi v Beogradu pod nadzorstvom trgovinskega ministristva. Na čelu mu bo stal direktor v činu generalnega direktorja ministristva. Po pravilniku mora biti direktor priznan strokovnjak, tehnik ali nacionalni ekonom. V večjih deželnih središčih se ustanove filijale tega muzeja, ki so v strokovnem oziru samostojne, v upravnih poslih pa zavise od muzeja v Beogradu. Delovanje tega muzeja in njegovih filialk bo obsegalo pospeševanje industrije in obrta v didaktičnem, vzgojevalnem in posvetovalnem oziru, tehniško preizkuševanje (kemijsko - tehnični ter mehanični laboratoriji) in izvedeniška mnenja. Muzej bo imel strokovno biblioteko s čitalnico, odeljenje za razstave in za učne tečaje. Muzej bo izdaljal razne publikacije, nekatere redno, druge od časa do časa.

Učni tečajji in predavanja bodo brezplačna. V pomoč vodstvu muzeja se osnuje posvetovalni odbor, nekak obrtni svet. Nameravana naprava je zlasti za naš obrtni stan zelo važna. V principu je dobro zamišljena in je želeli, da se gospodu ministru Kramerju kmalu posreči, uresničiti lepo misel. Pri tem se nadejamo, da bo trgovinski minister rad vpošteval predloge, ki so bili podani glede tega muzeja od poklicane strani. Potrebno je, da se v delokrog muzeja privzame še oddelek, ki se bo pečal s kreditnimi vprašanji. Za našega obrtnika je kredit posebne važnosti. V tem oddelku bi se morali tudi pečati s snovanjem zadrug za skupne strojne naprave (zadružne delavnice) in zadrug za nabavljanje in izposojevanje strojev zadržnim članom. Ta oddelek bi se moral tudi pečati z vprašanjem, ali in kako bi se dajalo posameznim obrtnikom stroje na razpolago proti odplačevanju na dolge roke. Za investicijski kredit bi šlo ne za obratni.

Važno je nadalje, da se domačim obrtnikom omogoča udeležba pri javnih dobavah in delih tako za državo, občine, železnice. Interesno je treba obveščati po novinah ali na drugi način niti organizacij. Izdajanje posebnega lista v centrali (Dobavni

vestnik), ki bi prinašal razpise, bi bilo prav na mestu. Pri centralnem uradu bi kazalo namestiti dobre strokovnjake za posamezne stroke, kateri bi potovali od kraja do kraja, prirejali predavanja in kurze, pa bi tudi obiskovali ob danih predpogojih posamezna obrtna podjetja, kjer bi praktično delovali na povzdigu tehnične v obratovanju. Zavod, kakor je nameravani muzej, more le uspevati, če ga vodijo v resnici strokovnjaki. Ako se namesti v takem zavodu ljudi, ki nimajo niti strokovnih predpogojev niti ljubezni do stvari, marveč so le »činovniki«, potem je škoda za novce, ki se izdajo za tak namen. Pri takem zavodu treba res dobiti moči s stvarno izkušnostjo, vnostjo in obzorjem. Za uspevanje cele naprave je zelo velike važnosti tudi sestava posvetovalnega odbora. V odbor treba dobiti dobre poznavalce obrtnih in industrijskih potreb, ljudi iz izkustvom in iniciativo. Odbor naj bi se sestavljal tako, da bi gotovo število članov imenovali trgovinski ministar, ostale pa bi volile stanovske korporacije in interesna zastopstva (trgovske zbornice, obrtne zveze). Kakor omenjeno, se ustanove po večjih gospodarskih središčih filijale. V Ljubljani imamo že kakih 10 let Zavod za pospeševanje obrta, ki je podobna naprava, namenjena pred vsem obrtnikom. Ta naš zavod bo treba seveda spraviti v sklad z novo uredbo. Filijale bodo prav tako državni zavodi, s tem se znebe one skrbi, ki jo delajo sedaj leto za letom prispevki »prispevaiočih faktorjev«. V prvotnem statutu ni določila, da bodo imele tudi filijale muzeja svoj posvetovalen odbor. Sodimo, da je tak odbor tudi pri filijalkah potreben. Na ta način se doseže in vzdržuje stalen stik z živim življenjem. Od poklicane strani se je g. ministra opozorilo na nekatere stvari, ki nai bi izpopolnile na sebi lepo zamišljen načrt. Prepričani smo, da bo rad vpošteval praktične nasvete. V tej zavesti nas potrjuje dejstvo, da je prav on glede ljubljanskega Zavoda za pospeševanje obrta že pokazal srečno roko in umevanje za potrebe našega obrtnika.

Spominjajte se
Družbe sv. Cirila in Metoda.

Pristopajte k „Slovenski Matici“.
Cianarina 8 K, ustanovna 200 K

tresti za vsak grizljaj. Drag je, ali — dobi se! Nasproti bratu — begu — pa je ostala darežljivost — na kar — ti! In kakaj to? Povejmo odkrito: tudi med temi reveži se je našlo nekaj izmočka, ki so se hoteli obogatiti z nesrečo naroda! In zavoljo teh par gobovcev je padla senca na vse, ki jim je bil delež petih let blivanja med brati — lakota in revščina! Gospod se je usmilil Niviv in rekel, da priznane mestu, če se najde pet pravičnikov, tukaj pa morajo zavoljo par ljudi brez vesti in srca trpeti tisoči. Ali je to bratovstvo, ali je to vsaj — človeško? — Leto gre h koncu in bratom — nesrečnežem, se bo lepo zdelo, če skušamo vsaj na koncu popraviti to krivico. Vsi, ki vam je bila in vam je sreča mila, da niste morali bežati z rodne grude, spomnite se teh svojih bratov, ki žive med vami, odprite roke in odprite srce vsak po svoji moči ter jim privedite povsod »Silvestrov večer« ter jih obdarujte, da bodo vedeli, ko pridejo domov, da niso bili — na tujem! Kjer bi se to ne dalo narediti že na Silvestrov večer, naredite pozneje — glavno je, da naredite! In ljubezen in hvaležnost brata vam je zagotovljena! — P. P.

— Kako se godi našim učiteljem, ki se vračajo v Istro? Pred kratkim je višji šolski svet pozval učitelje iz zasedenih krajev, da naj se zgleda za povratek na njih nekdanja službena mesta. Ni naš namen odvracati učitelje od poti, ki jo označuje omenjeni poziv, v svarilo, da si z vseh strani zagotovimo popolno sigurnost, pa navajamo, kakšna usoda je zadela nekatere slovenske učitelje, ki so se zglasili na poziv italijanskih oblasti, da naj v Italiji živijo jugoslovanski učitelji zopet nastopijo svoje službe. Učitelji so si preskrbeli priporočila sedanjih šolskih voditeljev in komisarijev v krajih, kjer so svoj čas službovali. Vložili so prošnje ter dobili končno tudi poziv, da naj se zglasijo pri šolskem vodstvu. Komaj pa so hoteli nastopiti svoje službe, so jih pozvali h komisariju, od tam so jih poslali v varnem spremstvu karabinierjev v Trst in od tam nazaj v Italijo, kjer so jih internirali. Zato je treba skrajne previdnosti in največjih kavek, predno se naši učitelji vrnejo na svoja službena mesta.

Za dobrovollece.

Ministrski svet je podpisal naredbo o dobrovollecih. Po tej naredbi ima vsak dobrovollec ali njegova rodbina pravico do državne podpore. Kdor je trenutno brez sredstev, dobi od vlade takoj primerno svoto denarja, obleko, hrano in obuvanje. Prošnje je vlagati preko pristojnega poveljstva na ministrstvo za socialno politiko, odnosno za prehrano. Po tej naredbi imajo dobrovolleci, kakor tudi invalidi prednost pri oddaji državnih služb, kakor tudi pri oddaji železniških restavracij, kanih in buffetov. Ta prednost jim je zagotovljena za tri leta. Dobrovolleci, uradniki in častniki imajo pravico, da se jim vojaška leta vračunajo v državno službo; dijaki — dobrovolleci imajo prvenstvo pri oddaji štipendij; obrtniki in trgovci, ki so bili dobrovolleci, dobe od države brezobrestno posojilo za daljši rok. Dobrovolleci — poljedelci dobe: borci po pet hektarjev, a neborci po tri hektarje rodovitne zemlje v last po načrtu ministrstva za agrarno reformo. Tak dobrovollec mora sam obdelovati zemljo. To zemljišče se ne more zadolžiti, niti oddeliti svojemu prvotnemu namenu. Država preskrbi dobrovolcu potrebno živino za tri leta. Za izvršitev te naredbe se je ustanovil poseben odsek za dobrovollece pri ministrstvu za socialno politiko, kateremu bo interministerijski odbor posvetovalni organ. V tem odboru bodo zastopani ministrstvo vojne, ministrstvo za agrarno reformo, za prehrano, za socialno politiko, za poljedelstvo, za trgovino in za notranje. Temu odboru predseduje minister za socialno politiko. V Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu bodo imenovani posebni referenti za dobrovollece. Dobrovolleci se naj takoj organizirajo v pokrajinske zveze in te zveze tvorijo glavno zvezo z vso kraljevino. Pravila teh dobrovoljskih društev odobri ministrstvo za socialno politiko. Dobrovolleci so dolgo čakali, vendar so dočakali, da je končno vlada vendarle vzela v roke rešitev njihovega vračanja. Čudno je, da se je pri tem popolnoma pozabilo na številne politične preganjance, za katere doslej vlada še ni prav ničesar storila, in vendar bi se bilo to vprašanje lahko rešilo istočasno z dobrovoljskim vprašanjem. Nadejamo se, da bo vlada še popravila to, kar je zamudila.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 27. decembra.

— Občni zbor slovenske kmetijske družbe. Od interesiranih odličnih krogov smo naprosili to-le objaviti: Prihodnji tork 30. t. m. bo končno vendarle prvič po prevratu, toraj v popolnoma spremenjenih razmerah in brez prejšnjega terorizma, zo-

pet enkrat občni zbor Slovenske kmetijske družbe, na kojega dnevnem redu so izredno važne točke. Pred vsem se ima imenovati novega tajnika namesto odstopivšega sedanjega družbenega generalnega ravnatelja Gustava Pirca, čegar odstop je seveda Susteršič — Lampetovim kimavcem dobrodošel, dasi tak ugled in bogastvo kmetijske družbe izključno njegova zasluga in ni zanj nobenega pravega naslednika. Samostojna kmetijska stranka, ki pa vsled prejšnjega terorja v družbi ni tako zastopana kakor bi morala biti, in kmetске zveze klerikalne stranke, ki slepo drve za ljubljanskimi gospodskimi kmeti, zahtevajo ustanovitev »Kmetijske zbornice« kot stanovske zastopnice kmetovalcev cele Slovenije. Ker do te ustanove vsled splošne želje gotovo pride, zato se je ob spremembi družbenih pravil, ki je na dnevnem redu obnega zbora, vsekako na to dejstvo ozirati, da se ne bo več kmetijske družbe napačno pojmovalo kot stanovske organizacije kmetovalcev, ampak kar je za bodočnost edino pravo, kot znanstveni zavod za tehniško pospeševanje umnega kmetijstva, ki nam je neobhodno potreben. Taka preosnovana kmet. družba, koje delovanje ne bo ovirano po birokratizmu in po trmoglavni starokopnostnosti, naj dobi sposoben in učen odbor, sestojč iz uglednih vzornih kmetovalcev in kmetijskih veščakov, ne pa kakor doslej, iz večinsoma neveščih kimavcev, ki sami najboljši potrebujejo strokovnega vodstva in pouka, kaj šele, da bi oni družbo vodili in v njej ooločevali. Zahtevamo vpoštevanje nove razmere in volitve izvršiti na podlagi nadstrankarskega kompromisa, zlasti kar se tiče predsedništva in imenovanja družbenega tajnika. Nismo več v stari Avstriji in ne stojimo več po terorjem starega kranjskega deželnega odbora, zato prav odločno svarimo pred nameravanimi skleni, ki bi omogočili znatno družbeno premoženje zlorabljeni v strankarske razmere, in proč z Lampetovimi družbinimi pravili, ki so bili z nasiljem uveljavljeni in s pomočjo, katerih se je onemogočilo sodelovanje krogov, ki so si stekli neveljavne zasluge za družbo. Kmetijska zbornica naj se ustanovi kot kmetijski stanovski zastop, a slovenska kmetijska družba ostani avtonomna svobodna organizacija v prospeh tehniškega napredka slovenskega kmetijstva, ki ostani nezavisna od političnih strank in od vlade, kakršna organizacija nam bo sedaj še bolj potrebna, kakor sploh kedaj prej, saj se vedno bolj kaže, da bo treba odločnega, strokovno utemeljenega in vsestranskega neodvisnega pogumnega nastopa in prid kmetijstva v boju proti pristranosti korupciji, strokovni ignoranci in birokratizmu, ki bolj smelo dviga svojo glavo nego v stari Avstriji.

— Naredba glede draginskih doklad državnim uslužbencem, datirana z dne 16. t. m., je izšla v »Slovenih Novinah« dne 24. t. m. Naredba se popolnoma strinja s podatki, ki smo jih svoječasno že priobčili.

— Uspeh kolekovanja v Sloveniji. Po naših informacijah je bilo v področju deželne vlade za Slovenijo kolekovanja v celem za 300 milijonov kron bankovcev. Pri zbiranju je bilo v Sloveniji, kateri takrat še ni pripadalo Prekmurje, še za 500 milijonov kron bankovcev.

— Suspendirana advokata. Višje deželno sodišče je kot disciplinarna oblast suspendiralo odvetnika dr. Tomšiča za 6 mesecev in odvetnika dr. Wallentschaga za 4 mesece.

— Poziv akademikov. Ob priključitvi slavoslovne otvoritve ljubljanske univerze okoli 1. februarja 1920 in ob priliki ustanovitve naprednega akad. društva v Ljubljani izda tukajšnja radikalno — demokratska napredna omladina slavoslovne almanah. Almanah bi imel prinesiti pretek članka o stoletni borbi za vseučilišči v Ljubljani in poleg člankov o dunajskih akad. društvi »Slovenija« in »Sava« ter graškem »Triglavu«, ki likvidirajo v korist novo se snujočega društva v Ljubljani, članke iz katerih bi se razvidelo, kako misli jugoslov. omladina o sodobnih problemih. Upamo, da se na kongresu celokupne jugoslov. radikalno — demokratske napredne omladine ob priliki ustanovitve tukajšnjega društva, dogovorimo o skupnem glasilu. Danes na tega glasila še nimamo in smatramo, da je skrajno potrebno, da izdamo almanah, ki nam še pred kongresom predloči probleme in da kolikor mogoče veliko smernic za delo na kongresu. Dobrodošli so tudi beletristični prispevki. Pripravljeni odbor naprednega akad. društva v Ljubljani, Narodni dom.

— Dijaški transport na Dunaj. Onim gšč. kolegijam in gž. kolegijam, ki so se na Dunaju prijavili za povratek dne 2. januarja, sporočamo, da odhaja transport iz Ljubljane

v petek dne 2. januarja ob 10. uri 15 min. (vlak št. 32 a). Vidiranje potnih listov preskrbi savez. Visum v Avstrijo stane 30 K. Visum za Čehoslovaško je brezplačen, jugoslovanska pristojbina znaša 2 K. Potne liste preskrbi »Ferijalni Savez«, tov. Zupancič, Zabajk št. 7, 30. dec. vsak dan od 10.—12. ure. Kdor želi zmanjšano vožnjo, naj vložijo prošnjo z ubožnim spričevalom na obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani. Nakaznice za znižanje vožnje bom pri ravnateljstvu za vse jaz prevzel in jih razdelil na kolodvoru pred odhodom. — Lobe Ludvik, cand. iur., Krojaška ul. 6.

— Za potovanje na Koroško. (območje okrajnih glavarstev Borovlje, Velikovec in občine Dravograd, Legerbuch, Labud in Ojstrica okrajnega glavarstva Slovenjgradec) je razen predpisane izkaznice za notranji promet, oziroma rednega potnega lista, potrebno še poseben dovoljenje. To dovoljenje je pisмено zaprositi z dokazom o potrebi potovanja pri okrajnem glavarstvu, oziroma policijske oblasti rednega bivališča stranke.

— Delegaciji ministrstva financ. »Službene novine« stanejo letno 50 dinarjev ali 200 kron, torej se računa 1 dinar za 4 krone. Ministrstvo financ pa je izdalo pravilnik glede postopanja ob priliki kolkovanja kron in določilo kot nagrado za udeležbo pri tem poslu dnevno 30, oziroma 20 dinarjev. Če pa zahtevalo sedaj uradniki za svoje delo pri kolkovanju za 20 dinarjev 70 kron, torej na 1 dinar 3 K 50 v, jih zavrnejo, češ da je bil pravilnik izdan, ko je bil uradno 1 dinar vreden 3 K. Tako imamo sedaj trojni kurz dinarja.

— »26. januarja umremo vsi!« Vsi, to se pravi vsi prebivalci Nemške Avstrije. Tako vsaj je povedal v Parizu Renner v nekem interviewu lista »Liberté«. Renner zahteva do oktobra 2000 ton (sedem vlakov) živil na dan in kredit 100 milijonov dolarjev za nakup teh živil. Oktobra 1920. bi se zopet pričelo delati in bi bila Avstrija v položaju vrniti prenujme in skrbeti za svojo ekzistenco iz lastnih sredstev. Toda treba je, da se aliranci odločijo. Do 21. januarja zamore živeti Avstrija z dnevnim količino 100 gr kruha in 6 gr masti. 22. januarja kruha pa bi ne bilo več niti unče moke in niti atoma masti. »26. januarja pa umremo vsi.« Če zavezništvo ne marajo dovoliti kredita, naj vsaj odvzamejo srlošne hipoteke, določeno v 197. členu pogodbe. S prodajo gotovega blaga palača na Dunaju se zamore Avstrija rešiti. Avstrija je pripravljena antitratiti v tem slučaju tri milijone piastrov v zlatu, ali pa bi se mogla pogajati Avstrija s kako banko. Renner je zatrdil, da se Avstrija ne mara združiti z Nemčijo. Ona gleda sedaj proti zapadu, proti zavezniškim.

— Iz Mojstrane nam pišejo: Pred letom prejeli smo na Gorenjskem tobak začetkom vsakega meseca, nato pa redno vsaki mesec 2 ali 3 dni pozneje; v septembru že 18., v oktobru in novembru 22. in za december za danes 24. še nismo prejeli. Za kadilce so božični prazniki brez tobaka žalostni, kakor za otroke brez božičnega drevesa. Prosimo naj nam merodajni faktorji objasnijo: 1. čemu to in 2. v kak namene se je ali bo uporabil na ta način prihranjeni tobak.

— Za Slovenke službe v Srbiji. Slovenke uživajo dober glas med brati Hrvati in Srbi; kot kuharice, hišne, služkinje, perice in pomočnice v gospodinjstvu imajo Slovenke prednosti, zaradi katerih jih sprejmejo v službe radi v Zagrebu in po vsej Hrvatski, a jih zdaj vabijo tudi v Beograd ter v Srbijo sploh. V Ljubljani se je pripeljala včeraj gospa Delfa Ivaničeva, tajnica naiodličnejšega društva srbskih žen: »Kola srbskih sestara«, z namenom, da pridobi med Slovenkami več deklet in žen, ki bi šle z njo na Srbsko v službo. Predvsem potrebuje: Jako dobro, docela izvežbano in samostojno kuharico za sirotišnico vojaških sirot v mestu Čačak, ki ga vzdržuje ameriški komite; kuharici bi imela za veliko števílo oseb. Plača 600 K mesečno in vsa oskrba. — Dalje za isto sirotišnico tri snažna dekleta za vse: plača 400—500 K mesečno in vsa oskrba. — Za dekliški internat v Beogradu išče dobro perico, potem kuhinisko pomivalko, dalje snažliko sob. Plača poleg vse oskrbe 300—350 K na mesec. Ena izmed teh ima tudi lahko moža klinčavničarja, ki dobi razum oskrbe 300 K mesečno. — Gospa Ivaničeva išče tudi za svoje znanke in zase, torej v privatne hiše: K dvema osebama fino sobarico, ki zna poleg običajnih poslov tudi šivati. Plača 200—300 K mesečno in vsa oskrba. — Dalje služkinjo za vse,

ki zna kuhati k dvema osebama. Plača: 200 K in vsa oskrba. — Služkinjo za vse k rodbini štiri oseb. Znatno mora kuhati in druge hišne posle opravljati. Plača 200 K in oskrba. — Dekle k dvema otrokoma, ki pospravlja tudi sobe. Plača 200 K in oskrba. — In končno za mesta Jagodina, Niš in Skopje po eno služkinjo za vse. Plača 200 K in oskrba. Resne, pisemne prijave zdravih ponudnic z navedbo doseganega službovanja in natančnega naslova ter starosti je poslati na upravništvo našega lista. Službe se lahko nastopi takoj ali vsaj po preteku 14 dni. Mesto, da bi hodila naša dekleta preko morja, naj ostanejo raje v domovini, kjer so bližje rojstnega kraja, a imajo vendar lep zaslužek. Pripominjamo še, da Srbkinje jako lepo ravna s svojimi posli in jih smatrajo kot prave člane svoje družine.

— Služba božja v slovenskem jeziku se bo vršila v nedeljo ob treh popoldne v tukajšnji evangelijski cerkvi v Gosposvetski ulici. Vstop prost.

— Velika železniška nesreča. Na mali slavonki postaji Saš, proga Sisak-Brod je v sredo 24. t. m. nastala velika železniška katastrofa vsled eksplozije ekrazita, ki je bil natovoren na tovorni vlak. Eksplozija je bila strašna. Proga je na 100 m povsem razrušena. Mnogo je žrtev. Sprevednik in strojevodja sta bila takoj mrtva. Železniški promet bo na tej progi skoro za 14 dni povsem ustavljen. — Ekspresni vlak Pariz — Beograd ima sedaj znatne zamude, ker mora napraviti velik ovinek.

— Železniški promet med Siskom in postajo Sašom, kjer sta na sveti večer ekplodirala dva vagona ekrazita, je bil snoči zopet vzpostavljen.

— Železniška zveza s Koroško. Pišejo nam: »Slov. Narod« piše v svoji šte. 252. o načrtu Kranj — Železna Kaplja — Velikovec — Mostič. Mislim, da ta ideja ni presrečna. Vsaka odcepitev od glavne proge zunaj centra je za promet z ovirami zvezana. Bodi Ljubljana centrum, in od tod naj gredo proge. Za racionalno eksploatacijo okrajev moramo zvezati Kamnik s Koroško. Proga naj bi torej šla: Ljubljana — Kamnik — Železna Kaplja — Velikovec — Grebini — Wolfsberg. Tu pride v že obstoječo progo Sp. Dravograd — Zellweg, in bi bila s to najkrajša zveza z Gor. Stajersko. Na ta način izoliramo Celovec in smo zvezani z najproduktivnejšim delom Koroške. — Zveza na Mostič pa nima prav nobenega pomena. Razum omenjene zveze bi se morale pa Borovlje na glavno progo pri Miklavževem prikopiti.

— Potres na Koroškem. Iz Svetnevasi nam poročajo: Danes, dne 22. decembra 1919, ob 612 uri zvečer (1812) se je tresla tu zemlja 3 sekunde dolgo, precej močno, tako, da so se bolj slabo zaprta vrata sam odprla.

— Važno popisovanje. V smislu vladne odredbe se bodo v Ljubljani popisovali dne 30. in 31. decembra t. l. konji, goveja živina, prašiči, ovce, koze, bivoli, osli, mule, perutnina in čebelnj panji. V Spodnji Šiški in na Barju se bo popisovalo od hiše do hiše, za pravo mesto pa bo poslovala komisija navedena dneva v mestni posvetovalnici, in sicer od 8. do 12. popoldne in od 2. do 5. popoldne. Lastniki navedenih živali se pozivljajo, da pravočasno store svojo dolžnost in se tako izognejo gotovi kazni.

— Primarijske službe v Sloveniji. V »Uradnem listu« deželne vlade so z vložnim terminom od 15. januarja 1920 razpisane službe ordinarijev, odnosno primarijev na kirurškem oddelku občne javne bolnišnice v Celju in v Ptuj in na internem oddelku občne javne bolnišnice v Slovenjgradu, dalje služba pomožnega zdravnika — ginekologa na bolnišnici v Celju. Zdravniki — strokovnjaki se s tem opozarjajo na ta razpis.

— Vojna posojila. Akcijski odbor odgovarja na številna doseganja vprašanja, ki so mu prišla od lastnikov vojnih posojil, da ne more sporočiti vsakemu posebej, kako stoji to vprašanje, marveč, da bo vse, kar je potrebno, o tem objavljeno sproti v listih ter naj ljudje te objave čitajo. Na rešitvi tega vprašanja se resno in marljivo dela, tako, da bo isto čim preje mogoče rešeno.

— Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo v Ljubljani ima uradne ure vsak delavnik od 8. do 13. in od 16. do 18. Da se pa more poslovanje Gospodarske komisije vršiti redno in gladko, se sprejemajo stranke samo v torkih, središč in petkih od 10. do 12. popoldne. Le plačila pri blaženi Gospodarske komisije se sprejemajo vsak dan v uradnem času. — Skladniška Gospodarske komisije so odprta vsak delavnik od 8. zjutraj do 12. popoldne in od 14. do 17. Od 1. do 8. januarja 1920 ni vstopa v skladišče radi nove inventarizacije.

— Posvetovanje južne železnice. Dne 22. dec. se je vršilo na Dunaju zborovanje upr. sveta južne železnice. Generalni ravnatelj Fall je poročal o novih tarifih, ki bodo stopili v veljavo na vseh avstrijskih progah južne železnice z novim totom. Razpravljali je tudi o skrajno neugodnih prometnih razmerah, zha-

sti o pomanjkanju premoga kot poglavitnem vzroku težkoč, dalje o naraščajoči draginji, ki jo občuti uprava zlasti pri nabavi materiala in pri plačah nastavljenecv družbe. Pri tem je poudaril, da bodo dohodki, izvirajoči iz novih tarifov, nudili popolno pokritje za protidraginske odredbe v prilog nastavljenecv na avstrijskih progah, ako bi se mogel promet v bližnji bodočnosti bistveno poživiti in pospešiti. Za nastavljenecv madžarskih prog južne železnice bodo veljave tudi nadalje doseganje draginske doklade. Kar se tiče jugoslovnskih prog južne železnice, je moral upravni svet računati z dejstvom, da se je prav v zadnjem času iznova dovolilo osebju jugoslovnskih državnih železnic znatno povišanje draginskih doklad in izboljšanje plač. Južna železnica bi pa mogla dovoliti podobne ugodnosti osebju svojih jugoslovnskih prog le tedaj in v oni izmeri, ako in v kolikor bi država stavila potrebna sredstva na razpolago (?). Koraki, ki jih je uprava južne železnice v ta namen naredila v Beogradu, še niso privedli do nobenega povoljnega rezultata. Kakor je dejal ravnatelj Fall ob koncu svojega poročila, je splošni prometni položaj tak, da smatra upravni svet južne železnice z ozirom na naraščajoče težave vzdrževanje obrata na družbenih progah naravnost za ogroženo, ker so bili obratni izdatki za mesec oktober 1919 mnogo večji, kakor za oktober 1918 in prekašajo tudi prejemke letošnjega oktobra za ogromno vsoto.

— Alarmujoče govorice, tako pišejo »Neue Freie Stimmen«, se širijo nekaj dni sem v Celovcu. »Govorice so, kakor smo se informirali, docela neutemeljene. Te vesti se vsakakor širijo z gotove strani v svrhu, da vznemirjajo prebivalstvo. Kakor se nam zdi, je do celo izključeno, da bi se jugoslovanski vsiljivci še tudi sedaj po zaključku mirovne pogodbe predznili započeti kakšno novo nasilstvo, ki bi naletovalo tudi v Antantinih krogih na najostrejšo obsodbo, ne oziraje se na to, da vlada veliko nezadovoljstvo tudi med jugoslovanskimi vljaki in da bi se večina njih najbrže ne dala več zlorabljati za krvava pustolovstva.« — V Celovcu so očitno razmere take, da večina ondotnega prebivalstva naravnost želi, da bi se v mestu zopet pojavila jugoslovanska vojska. Ni izključeno, da bi se jih ta želja v danem momentu ne izpolnila!

— Uvaževanja vreden nasvet. Opozoril sem že enkrat na to, da je v Ptujtu Narodni svet obvaroval pred poginom med drugim blagom tudi velike ladje (šajke), katere je vojaška oblast med vojno nakupila za drag denar na Nižje Avstrijskem in jih dala prepeljati v Ptuj, da bi jih imeli pionirji za vaje na Dravi. Okoli 16 teh ladij še leži dandanes ob Dravi pod železniškim mostom in na železniški postaji. Moj objavljeni opomin, da bi se te ladje spravile na Donavo, v Beograd ali katerekoli drugo mesto, kjer bi se lahko porabile za prevažanje kamena, opeko, zrnja, živine, da bi se jih ne pustilo v Ptujtu sprinjeti, je ostal brezuspešen. Sedaj se agitira za to, da se napravi med Stajersko deželo in Prekmurjem za prvo potrebo več brodov. Nisem dovolj strokovnjak, ne morem določiti, ali bi bile naše Ptujске šajke pripravne, da bi nosile brode ali ne. Opozorim pa spet strokovnjake na naše ladje, če bi se ne dale porabiti za brode prek Muro. Saj za 8 brodov bi bile ladje tu; ne trebale bi njih drugod iskati in drago plačevati! Močne so gotovo dovolj; dali le niso pretežke! Ako pa se ne porabijo ne za Muro, ne za Donavo, pa se naj dovolj od vlade, da se smejo ladje porabiti za kurivo, da jih sme mestna občina razsekati, v drva predelati in ta podeliti za zimno mestnim revežem. Tak bode saj nekdo imel korist od teh pozabljenih šajk! Ako pa segnjejo in strohniljo, se zastopniki vlade ne bodo hvallili, ampak ostro grajali! Saj je izginilo in se pokradlo dovolj eraričnega in demobilizacijskega blaga samo zaradi tega, ker so se premalo zanj brigali tisti, ki so za to nastavljeni in plačani.

— Naši vojni ujetniki. Odbor akcijske za pospeševanje vrnitve naših ujetnikov je predložil 4. novembra 1919 pri kr. deželni vladi v Ljubljani resolucijo s priloženimi podpis svojcev, zabranih iz cele Slovenije, kakor se je zahtevalo na javnem ljudskem shodu dne 8. septembra 1919 v mestnem domu v Ljubljani. G. deželni predsednik dr. Brejc je deputaciji poljsni! da obstojajo še težkoče vsled neresenega jadranskega vprašanja na mirovni konferenci. Obljubil pa je, da bo te ljudske želje potrjene s tisočimi podpisi predložil dalje osrednji vladi v Beogradu, tako da pride ta ljudski glas tudi do mirovne konference. Resolucija se glasi: Resolucija, ki se je soglasno sprejela na javnem ljudskem shodu dne

8. septembra 1919 v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani, s katero se naproša kr. dež. vlada v Ljubljani, da se blagovolji ista z vsjo odločnostjo zavzeti za najvažnejše ljudsko vprašanje glede vrnitve naših ljudi iz ujetništva. — Narod cele Slovenije zbran na tem shodu zahteva s svojimi podpismi, da osrednja vlada v Beogradu takoj in resno posreduje pri entitnih vladah, da se sklenejo čim prej prijateljski odnosi med državami, oziroma, da preskrbi transportna sredstva za prevoz naših ljudi v domovino. — Vseled posredovanja vlad nekaterih držav, zlasti Cehoslovaške, Nemške — Avstrijske, so se ujetniki teh držav pred vami vrnili. Prosimo torej, da Osnovna vlada v Beogradu upošteva ta ljudski glas ter pričakujemo odgovora od osrednje vlade tekom enega meseca. Obračamo se končno z vsem zaupanjem na Kraljevsko Visokost prestolonaslednika ter položimo to ljudsko zahtevo pred njegov prestol s prošnjo, da s svojim najvišjim vplivom pripomore našim ujetnikom do skorajšnje osvoboditve iz sramotnega suženjstva. Kakor se sedaj kaže italijanska vlada vračujoče ujetnike ne nadzoruje strogo. Posrečilo se je v zadnjem času precejšnemu številu Jugoslovanov vrniti se med ujetnik drugih narodnosti. Upamo pa, da bo naša zahteva vplivala tudi na mirovni konferenci, tako da se bodo naši ujetniki vsaj iz Italije vrnili v najkrajšem času. Kaj dela torej vlada?

— Vjetniki s Koroškega. Dravska divizijska oblast poroča: Svoji onih vojakov iz cone »A« na Koroškem, ki se še nahajajo v avstrijskem ujetništvu v Spitalu ob Dravi ali v kakem drugem taborišču, naj naznanijo njihova imena po dopisnici operativnemu oddelku dravske divizije in naj po možnosti označijo kraj, kjer se vjetniki nahajajo.

— Zglasitev vračajočih se vojnih vjetnikov. Radj vojaške evidence in osobito iz zdravstvenih ozirov se mora vsakdo, ki se je vrnil iz vjetništva na dom, tekom 48 ur zglasiti pri najbližnji orožniški postaji, da se vrnitev naznanj vojaški oblasti in da se vse potrebno ukrene glede njegovega zdravstvenega stanja. Tozadevno se je torej po deželi zglasiti pri orožnikih. Oni pa, ki nameravajo stanovati v mestu v Ljubljani, naj se tekom 48 ur po vrnitvi zglasijo v vojaškem uradu v Mestnem domu. Ker je ta zglasitev v interesu vrnitvi se vjetnikov, naj jih tudi njih svoji takoj opozorijo na to zglasitev.

— Štipendiji za medicince. Vlada je odobrila ministru za narodno zdravstvo Piletiču kredit, ki se bo porabil za vzdrževanje 50 dijakov medicincev.

— Kako se godi Korošcem? Prijatelj našega lista nam je dopisal pismo, ki ga je dobil od svojega sorodnika, ki je seveda Nemec, iz Celovca. Pismo je datirano z dne 16. t. m. Dotičnik piše dobesedno: »Kako se nam tu v Celovcu godi, ni mogoče popisati. Nimamo ne premoga, ne drv, ne moke, ne mleka, ne mesa. Kruh sicer dobivamo, ali je tak, da ga niti svinje ne jedo. Vsa moja rodbina je bolna. Ako se ne bodo pravskoli razmere zboljšale, bomo vsi poginili od gladi in pomanjkanja...« Pa pravijo nekateri, da se v Celovcu cedita mleko in med.

— Iz Italijanskega ujetništva. Prejeli smo Z. ozirom na Vaš članek v šte. 247: »Iz italijanskega ujetništva so se vrnili« dovoljsem si pripomniti, da se nam dne 15. oktobra preko Inomosta kot invalidi vrnivšim se 18 častnikov in 200 mož pri predaji v Inomostu ni nič boljše godilo. Zaman so se naša očesa ozirala po jugoslovanskem zastopniku, dočim so bile vse druge narodnosti zastopane, med drugimi celo oni iz daljne Ukrajine. Hodili smo kot zgubljene ovce sem in tja, dok nismo dobili slednjih prve informacije od naših bratov Čehoslovakov, kaj nam storiti in kam se obrniti. Kako to mučno vpliva, to ve le oni, kateri je čutil robstvo sam na svoji koži. Apelinar tudi jaz, da merodajne oblasti preskrbijo čim prej potrebno, da vpostavimo v prehodnih točkah iz Italije za sprejem jugosl. ujetnikov svoja zastopstva, enako drugim narodnostim.

— Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi nam je poslalo letno poročilo za XVIII. upravno leto 1918—1919. Iz njega posnemamo, da je imelo društvo v preteklem poslovnem letu iz doneskov članov in dobrotnikov vsega skupaj prejemkov 24.993 kron. V tem znesku pa je vsoto tudi imetje iz prejšnjega upravnega leta. Ta znesek je, ako se upošteva današnje razmere, v katerih sipljejo nekateri ljudje denar rekel bi skozi okno in ako se upošteva, da študira v Pragi okoli 1800 jugoslovanskih dijakov, ki so vsi več ali manj potrebni podpore, potem le ta znesek — prava bagatela. Če vpoštevamo dalje, da obstajajo podpore iz zneskov: 5000 č. sl. kron, ki jih je dalo ministrstvo prosvete, 1500 č. sl. kron od deželne blagajne v Ljubljani, 2920 č. sl. kron, ki jih je dalo poverništvo za uk in bogocastje v Ljubljani, 1100 kron tekom leta pristopivših 8 (reci osem) novih članov društva (ustanovljena znaša 50 kron), potem vidimo, da javnost nima nikakega smisla za slovensko dišastvo. Osmatriti pa nas mora še bolj dejstvo, ako si oglejemo posamezne podpornike in vidimo, da je med njimi polovica Čehov. Čeli naj so-

ral akribito za naše visokošolce, mi pa v gostilne in kavarni.

— Za zgradbo železnice iz Ljutomer v Ormož. Dne 5. vinotoka t. l. se je vršil v Ormožu v občinski hiši shod zaupnikov občin Ormož, Velika nedelja, Cvetkovci, Hardek, Hum, Pusišci, Frankovci, Litmerki, Mihalovci, Brebrovnik, Sardin, Lahonci, Runeč, Sv. Tomaž, Veličani, Zerovinci, Stara cesta, Križovljani, kmetijskih podružnic v Vičancih in Ivanikovcih, obrtnih združenj iz Ormoža ter Velike nedelje, in obrtnega in trgovskega društva v Ormožu. Na tem shodu se je stvarno in podprto po dejstvih dokazala možnost železniške proge iz Ljutomer v Ormož — proge, za katero se dela že leta in leta in za katero se načrti že zdavnaj izdelani. Jednoglasično brez debate se je sklenila sledeča resolucija: »Zbrani zastopniki gorjanskih občin in korporacij predlagajo, da se izvede že čez 50 let obstoječi projekt železnice Ljutomer — Ormož in tako zveže Prekmurje ter Murško polje z državnim železniškim omrežjem. Za to progo govorijo sledeči razlogi: 1. So natančni načrti v vseh podrobnostih za to progo popolnoma gotovljeni. Proga ne zahteva nobenih večjih objektov, ne presekov, ne predora — kakor bi to moralo biti na progi Ljutomer — Središče — veže gospodarska središča dveh gošdr. dobro stoječih okr., katera sta že skozi približno 70 let zvezana z vozno pošto ter je to edina cesta 1. razreda v teh dveh okrajih. 2. Projekti- rano je, a) postajališče za občino Stara cesta, (šola) Radomerje in Zerovinci, b) postaja v Ivanikovcih — središče večjega okoliša — kjer se nahaja že od leta 1886 poštni urad, brzojavni urad in telefonska govornica ter se stekalo v tem kraju kraljeve ceste od treh strani, ter štiri občinske ceste, tako da bi imele lepe zveze na to postajo že navedene občine, katere pridejo v poštev za postajališče v Zerovincih, dalje sv. Tomaž (župnija, pošta, šola) Lahonci, Runeč, (šola) Veličani, (v kateri občini se nahaja znameniti Jeruzalem) Mihalovci, Svetinje (župnija, šola) ter eden del občine Brebrovnik, c) postajališče s tovorno nakladnico v Pavlovcih. Tamkaj spoji se okrajno cesto Ivankovci — Ormož okrajna cesta od sv. Miklavža, (šola, župnija) občinske ceste iz Brebrovnika ter še pride v poštev za občino Litmerki, Pavloce ter Hum. 3) V teh navedenih občinah se v vseh goji v zelo veliki meri vinoreja in se nahajajo najznamenitejši vinski vrhi. 4) Je v občini Veličane več prostih rudosledov za premog, kateri je izvrstne kvalitete. 5. Izdelani načrti dokazujejo natančno, da za izpeljavo tega projekta ni nobenih tehničnih težkoč ter je tudi vprašanje ormoškega kolodvoru po strokovniških ugodno rešeno. 6.) Če se ta proga nadaljuje proti Varaždinu, gre skozi zelo velike obiljane vasi, mimo ugljenika v Ladanju, kateri že danes producira do 20 vagonov premoga dnevno in se bo še gotovo zelo razširil. Ta zveza je mogoča edino v Ormožu, ker le tukaj je mogoč most čez Dravo. 7) Ko se zveže Murska Sobota potom železnice z Ljutomerom je to najbližja zveza z našim gospodarskim središčem, to je Mariborom ter Ljubljano na eni strani ter potom zveze čez Ladanje in Varaždin one z Zagrebom. Razven tega se je povdajalo, da se vse ceste, vse doline stekajo proti Ormožu, da tudi vse ceste v Hrvatski vodijo v Ormož in da je Ormož ne samo center za ormoški okraj nego tudi za velik del hrvatskih kraljev onstran Drave. Nadalje se je povdajalo, da ležijo Veličane, kjer so prosti rudosledi za premog — ravno v srednjem premo- govornega četverokota.

— Na Rečici v Savinjski dolini je razpisano nadučiteljsko mesto. Splošna želja je, da dobimo mladega ter z modernim duhom navdahnjenega moža, ki bo stremel za napredkejo do dobrih pevovodja. Takega sejalca kulture potrebujemo. Slovenska narodna pesem, ki nas združuje, povšuje, je tu prilljubljena, a vendar se čuje le neubrano tulenje. Podvzajate se, mladi možje, ki ljubite svoj narod, da ne bomo na Rečici zadnji med zadnjimi. Tu bo dovolj hvaležnega polja.

— Državna posredovalnica za delo, Podružnica za Ljubljano in okolico. Pri vseh podružnicah »Državne posredovalnice za delo« je od 1. januarja 1919 do 21. decembra 1919 iskalo delo 19.815 delavskih moči, delodajalci so pa iskali 15.725 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 6714. Delo iščejo: pisarniške moči 221, trgovski sotrudniki in sotrudnice 166, dlnarji in dlnarice 166, rudarji 140, služkinje in kuharice 114, peki, mlinarji, mesarji 111, valjenci razne stroke 109, tovarniški in poljski delavci in delavke, sluga, vratarji, natakariji, natakarice, krojači, čevljarji, šivilje, slikarji, tapetniki, vrtnarji, vzgojilnice, modistinjke itd. Delo je na razpolago: hlancom, deklam, dlnarjem, kuharicam, služkinjam, gospodinjam, mlazarjem, vajencem razne stroke, klinčavničarjem, ple- tarjem, pisarniškimi močmi, steklarjem, tesarjem, žagarjem, kolarjem, kovinskih strugarjem itd.

Spominjajte se zaklada Slov. sokolske zveze.

Pojasnilo poštnege ravnanjstva.

Na objavo v Vašem cenjenem listu z dne 16. decembra 1919 št. 244 odgovorjamo: Po razsulu avstrijsko - ogrske monarhije smo prevzeli na slovenskem ozemlju od bivših pošt- nih ravnanjstev 226 poštних aspirantov in aspirantk v službo. Tekom leta 1919 smo sprejeli 239 novih aspirant- nih moči, do sedaj je bilo izmed teh 465 moških in ženskih aspirantov ime- novanih, 106 za poštne oficijante. Služ- bi se odpovedalo, oziroma je bilo traj- no odslovljenih 8 aspirantov obojega spola, umrli sta dve moči te vrste in 31 jih je bilo odposlanih v službovanje v Bosno. Sedanje dejansko stanje teh poštних uslužbencev in uslužbenk zna- ša v okolišju našega ravnanjstva 318 oseb. Nezaposlenih je tokrat v celem 64 in nikakor ne 150, kakor se trdi v uvodnem označenem članku. Od 64 ne- zaposlenih je samo 12 takih, ki so po- ložitji izpite pred 1. julijem t. l. 4 aspi- rantke so zbolele med službo in preje- majo plačo še naprej. Nekaj aspirantk, ki so se brez tehtnega vzroka branile iti službovat v Bosno, smo poslali na za- časen dopust. Naše načelo je, da obdr- žimo v službi, oziroma vpolkličemo v službovane v prvi vrsti najpridnejše in najpotrebnejše, zlasti pa one, ki jih preganja begunska beda. Gotovo se tudi goji, da smo pri današnjem primeroma malenkostnem poštnege prometu prisl- ijenj začasno odvezati od službe odlič- no in dobro kvalificirane aspirantske moči, ki pa radi ugodnih družinskih gmočin razmer ne trpe preveč na tem. Tako smo v prav zadnem času morali začasno oprostiti službe 8 ljubljanskih aspirantk, ki so doma dobro preskrb- ljene. Največje preglavice nam delajo nekateri teh uslužbencev na ta način, da hočejo službovati le v svojem do- mačem kraju. Jasno je, da v takih pri- merih ne moremo vedno ugoditi njih željam in da moramo v službeni kraj, kamor ti nečejo iti, določiti druge moči. Po § 6 naredbu trgovskega ministr- stva z dne 18. januarja 1909, drž. zak. št. 9 ex 1919 se načelno smejo pripu- stiti prosilci le v takem številu v pošt- no oficijantsko prakso, da se morajo zaposliti tekom 18 mesecev na siste- miziranih mestih. Pri sprejemanju v službo v tekočem letu se je bilo treba ozirati na dejstvo, da naše meje še ni- so določene in da moramo na vsak na- čin imeti pripravljeno potrebno rezervo teh nameščenecv. Na drugi strani pa je računati z gotovostjo, da bo poštni promet v bodoče vedno in vedno rastel, in da bodo vsled tega naše vse tačas nenastavljene moči mnogo pred navedeno določbo službenega posla pri pošti. In še ena okolnost je, ki je od- visna od nje število sprejetih kandidatov in kandidatki za tako službo. Moški in ženske se trumoma oglašajo za ofi- cijantski tečaj. Stariši teh kompetentov molčujejo ustmeno in pisмено in za- gotavljajo, da jim ni na tem ležeče, da bi bili njih otroci takoj po prestatem izpiti vpolkličani v službovanje, glav- no jim je, da v doglednem času dospe pri pošti. Ravnanjstvo — ta otroke četudi nadštevilno izjemoma sprejme v poštno prakso. Seveda, ko je izpit na- pravljen, je pa velika zamera, če njih ljubljene ali ljubljenska takoj ne dobi zaželenega službenega mesta. Resnica je, da so razpisana nova poštournadna praktikanška mesta za absolvirane srednješolce. Ne glede na to, da prak- tikanti za dobo vežbanja in prometne- ga tečaja ne prihajajo kot polnozapo- slene moči v poštev in torej ravno iz tega razloga ne moremo biti nobena ovira za nameščenje aspirantov in aspi- rantini, je njih službena uporaba po pre- statem izpitu v principu zamišljena v čisto drugi smeri. Sicer pa bodo se- danje aspirantske moči do takrat že davno na svojih službenih mestih — V Ljubljani, dne 20. decembra 1919.

Štrahna nesreča na glavnem kolodvoru.

V sredo, 24. t. m. popoldne se je zgodila grozna eksplozijska nesreča v pisarni kurilnice na glavnem kolodvo- ru v Ljubljani. Sirene so naznanjale poldne, ko je po neprevidezosti eksplo- diral v pisarni kurilnice šrapnelski vži- galnik.

V računski pisarni kurilnice južne železnice so že od prejšnjega sem rabili šrapnelski vžigalnik. Nikdo ni preiskal njegove eksplozivnosti, nikdo ni nikdar slutil, da hrani ta vžigalnik kako eksplo- zivno snov in silo in da je človeškemu življenju kedaj smrtonosen. Od roke v roko je šel vsak dan v pisarni, od mize na mizo, od akta na akt. V pisar- ni, kjer se je zgodila velika nesreča, so običajno uradno zaposlene štiri ose- be in sicer: g. Vinko Furlan, uradni- ski aspirant, gđ. Hutman Irena, g. Hočevar Ljudmila in g. Petrovič aspirant, ki je imel v trenutku nesreče slučajno zunaj posla in je tako bil ob- jasnova grozna nesreča.

Kako je nastala eksplozija?

Asistent g. Fran Pavlič je bil službeno v omenjeni pisarni in je z uradniškim aspirantom g. Vinkom Furlanom kolacijonal plačilne liste. Popol- dne, ko so sirene v drugi pisalki, sta zaključila svoje opravilo. Pavlič je ho- tel plačilne liste vložiti v kuverto, le- žečo pod šrapnelskim vžigalnikom na mizi. Ko je kuverto potegnil izpod vži- galnika, se je ta prevrnil in padel na tla na sredo sobe.

Nastala je strašna eksplozija! Drobci šrapnelskega nadevka so leteli na vse strani. V strop, v okna, v vrata, v mize, v podobe, na stenah viseče. Tja kamor je padel vžigalnik, so bila takoj zažgana. Oa. Hočevar Ljudmila opusle nesrečni dogodek kratko: »Popoldne sem bila pri svoji mizi. Ime- la sem opravila s pošto. Poleg mene je bila Zajec Franciška. Ko so sirene v drugi pisalki, počel nekaj za mojimi hrbtom. Zamašim si ušesa in bežim iz pisarne. Tako je počelo, da sem mislila, da sem gluha! Niti sprva nisem vedela, da je kdo zadet. Več kot leto je bila stvar v pisarni. Kdor jo je rabil, pa jo je vzel. Nikdo ni vedel, da je še polna.

Eksplozija vžigalnika je zahtevala težke

Žrtve:

1.) Franciška Zajec, pomožna delav- ka v kurilnici, vdova, rojena na Selu pri Ljubljani l. 1881. Pometala je običajno pisarne in odnašala pošto. Z drobcem je bila zadeta v srce. Takoj je bila mrtva. Zapuščala 12letnega sinčka Ivana v Zeleni jami št. 26. Rešilni voz jo je odnesel v mrtvašnico.

2.) Težko sta bila ranjena: asistent Fran Pavlič, 28 let star, stanujoč na Poljski cesti št. 9; njegov oče je želez- ničar in posestnik. Težko je bil ranjen v obe nogi. Z vozom rešilne postaje so ga takoj prepeljali v deželno bolniš- nico, kjer so mu že takoj popoldne am- putirali desno nogo pod kolonom. Pavlič ni izgubil humora in je sam vzklik- nil: »S to nogo ne bo nič!« — Urad- niški aspirant Vinko Furlan, 21 let star, Tržačan, stanujoč na Dovozi cesti št. 2, je bil tudi težko ranjen v obe nogi. Tudi njega so prepeljali z rešil- nim vozom v deželno bolnišnico.

Na lice mesta so takoj došle razne komisije, ki so raziskavale nesrečni dogodek.

Kultura.

— Združenje gledaliških igralcev Srhov, Hrvatov in Slovencev, čigar cilj je, da brani interese svojih članov, da skrbijo za svobodno razvijanje gledališke umetnosti, da omogoči stalno zvezo med srbskimi, hrvatskimi in slovenskimi igralci za skupni sporazum o napredku gledališke umetnosti, da osnuje fond za pomoč onemoglim in obolelim članom in njihovim družinam itd. pododbora Združenja v Ljubljani prire- di v ponedeljek, dne 29. decembra v korist svojega fonda predstavo »Lepo Heleno« v opernem gledališču s so- delovanjem poleg stare zasedbe z no- vimi zaposlenimi ulogami: Kalhas = g. Povh, Ahil = g. Osipović-Su- valov, Orest = g. Juvanov, ključavničar = g. Danilo itd. Pri predstavi svira popolni operni orke- ster pod vodstvom kapelnika g. Un- gerja. Cene navadne operne. — Predprodaja vstopnic v opernem gle- dališču od nedelje, dne 28. decembra 1919. Preplačila se hvaležno spreje- majo.

— Slovenske študije v Franciji. Francoska vlada je ustanovila na univerzi v Strassburgu stolico slo- vanskih jezikov in literatur. Dosedaj je imela Francija slavistično stolico na Collège de France v Parizu, sto- lico ruskega jezika na Sorbonni in pri Institutu des langues orientales de Paris, stolico primerjajoče slo- vanske gramatike na Collège de France in Ecole des Hautes Etudes in stolico ruskega jezika na univerzi v Lillu. Razen tega bodo v Parizu v stolice izpremenjeni svobodni kurzi za češčino, poljščino in srbo - hrva- ščino, ki eksistirajo že tri leta pri Institutu des langues orientales. Stolica v Strassburgu je zasedel André Mazon, dijak Meilletov, ki je študiral tudi v Pragi in na Ruskem, bavil se je tudi z bolgarščino.

— Sarajevsko Narodno gledali- šče. Vprašanje je staro že nekaj me- secev, a rešitve ni. Že pred tremi meseci je zastopnik ministrstva pro- svete na seji v Sarajevu izjavljal, da se gledališče podržavi, da vlada do- voli 100.000 K državne podpore, da se imenujeta intendant in dramaturg ter so se imenovala že razna imena. A do konkretnih odločitev ni prišlo, in zdi se, kakor da je bilo vse le — pesek v oči. Medtem četa igralcev sama prireja predstave. »Jugosla- venski List« piše: Nam se dozdeva, da za kulturne potrebe naroda na odgovornih mestih ni dovolj razu- mevanja.

— O smrti ruskega pisatelja Leonida Andrejeva. Pravkar igrajo na ljubljanskem odru Leon. Andreje- va dramo »Dnevi našega življenja«, in njegov »Rdeči smeh« je po vseh jasnih knjižnicah. V »Rus. žitje« in

napisal O. Životovskij feljton »Na pogrebu Leonida Andrejeva«, iz ka- terega posnemamo: Nedavno je pri- šel sel Maksima Gorkoga k L. N. Andrejevu in mu ponudil dva milijo- na rubljev, ako vstopi v boljševiško založništvo. A Andrejev, pisatelj iz ljudstva, po svojem prvotnem pokli- ku kmet iz orlovske gubernije, je po- nudbo odločno odklonil. Šele pred kratkim so vrgli boljševiki iz aero- plana bombe tik letovske hiše An- drejeve. Da bi imel duševno mir in iz strahu za varnost svoje obitelji se je Andrejev preselil k svojemu stare- mu prijatelju, pisatelju F. N. Falkov- skemu v Mustanjak. V bližnjih dneh je hotel odpotovati v Ameriko, da bi ondi deloval proti boljševištvu. Toda njegovo slabo srce ni vzdržalo. Dne 12. septembra okoli 4. popoldne je legel, da bi se po obedu nekoliko od- počil ter je začel čitati svoji ženi iz svojega novega rukopisa — »Dnevnik Satanova«. Toda hipoma je začu- til slabost. Žena je šla po kapljice, a ko se je vrnila, je našla moža v ne- zavesti. Ob osmih zvečer, ko je do- spel zdravnik, Leonida Andrejeva že ni bilo več. Umrli je v razcvetu svoja- ga močnega talenta, ne da bi bil do- čakal osvobojenja ljubljene Rusije iz- pod boljševiškega jarma... Za nje- govo rakvijo je stopala le prav majh- na četica ljudi. Marsikdo ni vedel, ni mogel, se ni upal... A prišlo je ne- kaj pisateljev, mladih umetnikov, igralcev, igralcev, inteligentov ter kmetje Finci iz Mustanjak. Pravza- prav je bil le pogrebni spreved, ne pogreb: rakev so postavili v zidano kapelo, kjer naj počaka osvobojenja Petrograda. Potem pokoplje glavno mesto svojega velikega pisatelja s primerno castjo. Zla ironija usode hoče, da je ostala obitelj pokojnega pisatelja, ki je pridelal velike vsote denarja, v tujni brez vseh eksistenč- nih sredstev. Le zato, ker kristalno čisti Leonid Andrejev ni priznaval kompromisov z vestjo in se ni dal podkupiti po 30 srebrnikih v podobli dveh milijonov, ki jih je ponudil Gor- kiki. Ista ironija hoče, da stoji ne nad 30 korakov od zdaj zgodovinske ka- pele s prahom Leonida Andrejeva bogata vila »proletarca vseh zemelj«, Maksima Gorkoga. In zroč nanjo sem se spomnil neke druge vile Gor- kega na otoku Capri in spomnil sem se tudi besed vodnikovih, ki me jo vabil, naj si ogledam tisto vilo: »No, spretni so pri vas na Ruskem socia- listi«. — je dejal: »v teoriji so taki, a v praksi — glejte!« In s prstom je pokazal na »Palazzo Gorkije«.

— »Prosvetni Savez« v Zagre- bu. Pred mesecem dni je posebna prosvetna anketa v Zagrebu skleni- la, da naj se ustanovi »Prosvetni Sa- vez« vseh zagrebških prosvetnih in- stitucij ter pooblastila prof. Šilovića, da ta sklep oživotvori. Šilović skli- cuje za 13. dec. odposlance zagreb- ških kulturnih organizacij (društvo, knjižnica, muzej, gledališča, zvez- darne, šol itd.

— Koncert k proslavi 25letnice Celjskega pevskega društva v Celju. Lep, dostojen koncert smo imeli priliko slišati dne 14. decembra v Celju, ko je Celjsko pevsko društvo slavilo svojo 25letnico. Ono lepo, zlato razpoloženje, ki se nam vzbudi ob spominih na čase pred četrstletjem, je bil temeljni akord celega koncerta. O koncertu samem vemo veliko lepega po- ročati. Moški zbor nam je zapel starinsko, naivno D. Jenkovo: »Na moru«. Iz te skladbe se ne da mnogo narediti, tem bolj nas je veselilo, da je zbor tudi to skladbo tako zapel, kakor smo jo čuli pred toli- ko in toliko leti od prvovrstnih zborov. Vse bolj zadovoljni smo bili z drugo skladbo, ki je bila na programu, v mislih imamo O. Devovo: »Dobar večar luba do- kles«. Diskretno uravnani glasovi, čista in- tonacija, čustveno predavanje. Mešan zbor je brez dvoma — dominiral. Mokranjacev »Osmi šopek srbskih narodnih pesmi« je bila najlepša in najboljša točka programa. Ta skladba, ki ima v svojem toku nevar- ne vrtilice, je bila peta z vsjo preciznostjo. Sopran in bas sta se odlikovala, zadnji v najnižjih legah. Gospod pevovodja je to skladbo posebno dobro naštudiral, tako da njegovemu umevanju te skladbe ni opore- kati. Kot sklepno točko smo slišali Sati- nerjevo »Jetelevo prisego«. Zbor je bil dober, vendar se mu je poznalo, da ni še v sedanjih sestavi pel z orkestrom. Vse to pa nas ne odvrača od tega, da ne bi temu mlademu zboru iskreno čestitali ravno k tej točki. Z veliko marljivostjo in pogloblji- vijo v skladbo je pevovodja vse vrline Sattnerjeve kompozicije s svojim zborom srečno interpretiral. O solistih hočemo pi- sati tako, kot nam veleva razumevanje okolščin. Imeli smo priliko, slišati z na- ravniimi lepimi glasovi obdarovani pevki in pevca, brez sistematične šole in smo konstatirali, da ima bariton izvrsten gla- sovni material in smisel za lepo preda- vanje. Ostali solisti so se resno potrudili, dasi se jim je poznalo, da imajo nekaj strah pred orkestrom, ki je brez pomisle- ka spremljal tako glasno, da bi imel tudi rutiniran solist težko stališče. — V osta- lem smemo pevovoditi in zboru samo čes- titati k pridnosti in stremljenju, gojiti res- no, lepo glasbeno umetnost. — Orkester je nastopil z eno samostojno točko ter si iz- bral precej staro, že skoro preveč znano Wallata: »Maritana« overture. Kapelnik Cerin, naš stari znanec iz »Glasbene Matice«, nam je nudil solidno muziko. Spom- niti smo se na njegovo akuracijo in

mladih let in se veselili, da je dobil orkester ljubljanske garnizije dobrega kapelnika. — Koncertna dvorana v Narodnem domu je bila natlačena polna. Občinstvo s prireditelji res zadovoljno. — M. G.

— Na koncertnem delu Silvestrova večera »Ljubljanskega Zvona« so zbori skladateljev: Gerbič, Aljaž, Dr. Schwaba in Adamič. Orkester Sokola I. izvaja izbrane komade. Cenj. društvene podpornice člane prosimo, da si preskrbe vstopnice zase in za svoje družine v predprodaji dne 28., 29. in 30. decembra, vsakokrat popoldne od 4. do 6. v društvenih prostorih, Narodni dom, I. desno. — Odbor.

— Silvestrova noč pavskega društva »Slavec« v veliki dvorani hotela »Union«. Vstopnice se dbe v predprodaji in trgovini gosp. L. Černeta v Volfovi ulici št. 3 ter v sredo zvečer od 7. ure dalje pri blaginjah v Unionu. Otrokom vstop ni dovoljen. Želi se čim večje udeležbe v narodnih nočah. Velika novoletna alegorija bo imela dve živi slike, prva nanašajoča se na leto 1919, druga na leto 1920, torej nekaj novega v alegoričnem oziru.

— Razstava. V kiparskem ateljeju tukajšnje države obrtni šole razstavi profesor Alojzij Repič od 28. decembra do vstopnega 1. januarja več umetnin, med njimi tudi portretne kipe pesnika Simona Jenka in pisatelja Ivana Cankarja. Razstava bo odprta od 10. do 12. dopoldne.

— Maščevano Kosovo. Akademski slikar Paja Jovanovič je izdelal krasno veliko sliko o maščevanju Kosovu, ki jo je izdala ravnokar znana firma Petra Nikoliča v Zagrebu, ki si je stavila za svojo nalogo, da založi najlepše slike iz naše zgodovine ter jih nudi občinstvu po izredno nizkih cenah. Ta firma je izdala že celo vrsto krasnih slik, med njimi portret Nj. Visočanstva regenta prestolonaslednika Aleksandra, kronanje carja Dušana itd. Najnovejša slika Paje Jovanoviča »Kosovo osvobodeno« je polna pretresujoče realitike. Jutro vstaja na Kosovu polju. V ozadiju se dviga iz polmaraka Gračanica, božji hram, kjer so srbski junaki pred bojem na Kosovu sprejeli sv. obhajilo. Srbi in legionarji juršajo preko polja, posutega z razbitim orožjem in mrtvci. Zelja po osveti jim seva z obrazov. Mlad častnik poveljuje junakom, a pred njimi plava s krono Dušana v roki vila ter vodi srbsko vojsko k zmagi. Karakteristika potoz do skrajnosti napetih vojakov je močstrsko pogodena.

— Slika Nj. Visočanstva regenta Aleksandra, ki jo je naslikal znani slikar Uroš Predić, je najboljša slika našega prestolonaslednika, kar smo jih videli do sedaj. Te dni biva v Ljubljani zastopnik firme Petra Nikoliča gosp. Jovanovič ter je pričakovati, da bodo naši imovitejši sloji izrabili to priliko, da si okrase svoja stanovanja z našimi domačimi zgodovinskimi slikami. Slike v naravnih svetlih ali temnih okvirjih stanejo 300 kron komad.

Občni Zbor slovenske kmetijske družbe.

Slovenska kmetijska družba prireditelj za podružnice na Kranjskem občni zbor v torek, dne 30. decembra 1919 ob 10. dopoldne v Mestnem domu v Ljubljani.

Spored:

1. Otvoritev zborovanja.
2. Poročilo o delovanju glavnega odbora v letih 1917. in 1918.
3. Predložitev družbenih računov za leti 1917. in 1918. ter proračuna za leto 1920.
4. Odpust iz službe dosedanjega družbenega tajnika Gust. Pirca vsled njegove zahteve in imenovanje novega tajnika.
5. Volitev predsednika.
6. Volitev enega podpredsednika.
7. Volitev petih novih udov glavnega odbora po § 18 družbenih pravil namesto onih, ki jim je pošla poslovna doba. Po tem paragrafu je pošla poslovna doba naslednjim odbornikom gg.: Dimnik Mihael, Hladnik Ivan, Kosler Josip, Piber Ivan in Cerar Ant.
8. Izprememba pravil.
9. Obravnave o predlogih glavnega odbora.
10. Obravnave o predlogih podružnic.

Predsedništvo Slovenske kmetijske družbe kranjske.
Andrej Kalan l. z. podpredsednik.

Določila pravil k. kr. kmet. družbe kranjske glede družbenih občnih zborov:

Občni zbori so pristopni edino le zastopnikom podružnic, izvoljenim v smislu § 31. glavnim odbornikom, družbenim uradnikom, ki jih glavni odbor določi, in poročevalcem listov. Razen teh imajo k občnim zborom pristop od glavnega odbora povabljeni dostojanstveniki in zastopniki gospodarskih korporacij.

Občnemu zboru predseduje predsednik ali njegov namestnik (§ 19). Da je občni zbor sklenjen, je treba, da je zastopana najmanj četrtina vseh podružnic, pri čemer je smatrati podružnico za zastopano, če je navzoč vsaj en njen zastopnik. Če občni zbor ni sklenjen, tedaj je razpisati nadalje v šestih tednih nov občni zbor, s tem pristavkom, da bo ta zbor smel pri vsakem številu zastopnikov podružnic sklepiti o vseh predmetih, ki so bili na prejšnjem dnevnem redu.

Na družbenih občnih zborih imajo pravico glasovati le v smislu § 31. pravilno izvoljeni zastopniki podružnic ter vsi udje glavnega odbora.

Sokolstvo.

— Sokolski Savez Srbov, Hrvatov in Slovencev, Soja gospodarskega odseka se

vrši v ponedeljek, dne 29. decembra točno ob pol 8. zvečer v zvezli sobi v Narodnem domu.

— Telovadba deškega naraščanja ljubljanskega Sokola v Narodnem domu, prihodnja ura v petek, dne 9. januarja ob 5. popoldne.

— Sokol I. pozivlja svoje člane, da se udeležijo pogoja brata Frana Pavliča, ki bo dne 28. decembra ob pol 2. iz deželne bolnišnice. Zbirališče Trg Tabor 2.

— Vstopnice za Silvestrov večer ljubljanskega Sokola se dbe v predprodaji samo za člane društva v odborovi sobi v Narodnem domu, in sicer: v nedeljo, dne 28. decembra od 10. do 12. dopoldne, v ponedeljek, dne 29. decembra in torek, dne 30. decembra od 4. do 8. zvečer, v sredo, dne 31. decembra pa le od 2. do 4. popoldne. Opozorjamo, da se članske vstopnice dbe le v predprodaji in da na večer prireditve plača vsak brez izjeme 20 kron vstopnine.

— Veselilni odsek ljubljanskega Sokola pozivlja vse sodelavce in sodelavke »Silvestrova večera« na skupen sestanek, ki se vrši jutri, v nedeljo, dne 28. decembra ob 10. dopoldne na galeriji telovadnice v »Narodnem domu«.

— Sokolsko društvo Vič priredi dne 31. decembra 1919 svoj običajni Silvestrov večer v restavraciji »Amerika« na Glincih. Na sporedu je: šaljivi nastop, srečolov, šaljiva pošta in prosta zabava. Začetek ob pol 8. zvečer. Bratje, sestre in vsi prijatelji Sokolstva, pridite polnoštevilno! Treba je, da društvo, ki si gradi svoj lastni dom, gmojino in moralno podpremo, zato vabi k najboljše udeležbi! — odbor.

Narodno gospodarstvo.

— Z občnega zbora ljubljanske kreditne banke. Dne 21. decembra 1919 se je vršil v Ljubljani pod predsedstvom predsednika ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, dr. Ivana Tavčarja, župana ljubljanskega, izredni občni zbor delničarjev, katerega se je udeležilo 29 delničarjev z 2292 glasovi, ki so zastopali 22.935 delnic. Na občnem zboru se je soglasno sklenilo, zvišati delniški kapital banke od 20.000.000 kron na 30.000.000 kron ter pooblastiti s provedbo tega povišanja upravni svet. Slednji je v svoji seji dne 21. decembra 1919 sklenil, provesti zvišanje takoj in določiti subskripcijski rok za novo izdajo delnic v času od 15. do 31. januarja 1920 ter dodeliti od 25.000 novih delnic po 400 kron nom., 20.000 novih delnic dosedanjim delničarjem, ki lahko subskribirajo kot imetniki vsakih 5 starih delnic po 2 novi delnici po 700 K tel. quel za delnico ter rezervirati ostalih 5000 delnic novim interesentom po 900 K tel. quel za delnico. Kot subskripcijska mesta je določil ljubljansko kreditno banko v Ljubljani in njene podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah, Hrvatsko trgovinsko banko v Zagrebu in njeno podružnico v Osijeku, Živnostensko banko v Pragi in njene podružnice v Čehu - Slovaški in podružnico Živnostenske banke na Dunaju v Nemški Avstriji. 10923

— G. Izmenbeni čekovni promet med čekovnim uradom v Ljubljani in pošto hranilnico v Sarajevu. S 1. januarjem 1920 se odpre med kr. pošt. ček. uradom v Ljubljani in pošto hranilnico v Sarajevu izmenbeni čekovni promet.

Gospodarske vesti.

— Borza v Bazlu dne 17. decembra za prodajo: francoski franki 52, nemške marke 105,7, lire 41,75, dunajske krone 270, češke 850 švic. franka. Angleški funt 20,87, dolar 5,52 švic. franka. Za Beograd (dinar) doslej v decembru ni nobenega notiranja. Na borzi v Zürichu se je istega dne plačalo za nakazilo Zagreb 4, za Dunaj 3, za Varšavo 550 švicarskega franka.

— Zveza sladkornih tovarov v kraljevini SHS. Dne 14. decembra 1919 se je vršila pri poljedelskem ministrstvu v Beogradu konferenca zaradi saditve sladkorne repe kakor tudi glede razdelitve sladkornega konzuma po celi naši državi. Navzoči so bili pri tej konferenci zastopniki poljedelskega ministrstva, ministrstva trgovine in industrije ter zastopniki tovarov v Beogradu, Bečkerek, Červenci, Čupriji, Osijeku, Usori in Novem Vrbasu. Sklenil se je osnutek »Zveze sladkornih tovarov v kraljevini SHS«. Zveza bo nadzirala proizvodnjo sladkorne repe ter jo razdeljevala na posamezne tovarne po njih delamostnosti. Vse tovarne so dolžne, držati se določenih cen. Zveza bo skušala povzdigniti proizvodnjo sladkorne repe ter zagotoviti naši državi sladkor.

Hrvatska eskomptna banka, Zagreb. Izvanredna glavna skupščina Hrvatske eskomptne banke, koja je obdržana dne 17. srpnja 1919, zaključila je povišanje dioničke glavnice od 20.000.000 K na 50.000.000 K, te je tom prigodom izdala novih dionica za Nom. 10.000.000 K, dočim je izdane daljnjih Nom. 20.000.000 K prepusteno odluci ravnateljstva.

Na temelju ove ovlasti zaključilo je ravnateljstvo Hrvatske eskomptne banke na sjednici održavanoj 15. o. m. izdati daljnjih Nom. 10.000.000 K dionica emisije 1920. Dosedanjim dioničarima pristoji pravo na jednu novu dionicu uz tečaj od 1150 K. Rok za prijavu prava opcije počinje 16. prosinca a svršava 30. prosinca t. g. te se u tom razdoblju imade uprati i prva uplata, koja je istanovljena za 400 K po dionici, dok se ostatek od 750 K imade uplatiti najkasnije do 20. siječnja 1920. Nove dionice učestvovat će na dobijku počevši od 1. siječnja 1920. 10922

Najnovija poročila.

MINISTRSKI PREDSEDNIK NITTI ZA SPORAZUM Z JUGOSLAVIJO.

Rim, 24. decembra. Predsednik italijanske vlade Nitti je v svojem govoru v parlamentu omenjal tudi jadransko vprašanje, povdarjajoč, da je to vprašanje zelo komplicirano in da ga je treba v iskrenem sporazumu prizadetih rešiti. Takoj ob nastopu vlade je se bilo njegovo stališče, da se v jugoslovanjih ne sme videti sovražnikov Italije in da je potrebno najti način, da bo mogoče z narodom na drugi strani jadranske obali živeti v dobrih odnosih. Italija je trdno odločena odstraniti nevarnost nove vojne. Sporazum obeh narodov daje večje garancije za mir, kakor pa pisane pogodbe, ki so samo problematične vrednosti. Zaradi tega je potrebno skupno sodelovanje obeh narodov in Italija se nadeja, da bo tudi jugoslovanski narod videl v njej svojo prijateljico. Italija ima neko posebnost, ki jo razlikuje od vseh drugih narodov: retoriko. »Tega svojstva«, pravi Nitti, »nisem jaz nikdar imel. Toliko let že govorim v superlativih in komparativih, da smo popolnoma pozabili, kaj je pozitiv. Jadransko vprašanje je eden takih problemov, kjer je potreba izogibat se pretiravanj. Na reško vprašanje ne polagamo posebne važnosti. Po londonski pogodbi nam Reka ne pripada. Zahtevali smo jo šele po končani vojni. Ne zlagam se z onimi, ki mislijo, da ako ne dobimo Reke, da smo izgubili vojno, kljub temu da smo šli v vojno tudi za Reko.« V debato so posegli tudi drugi italijanski poslanci (Barberini, Pederzoli), ki so istotako naglašali, da želi stopiti Italija z narodom onstran jadranske obale v prijateljske odnose in da bo odpravila čete v mej, čim bo to dovoljevala javna varnost.

PROTEST PROTI D' ANNUNZIJEVIM NAKLEPOM.

LDU. Pariz, 25. decembra. (Dun. KU.) V Parizu se že nekaj dni mudijo posebna jugoslovanska misija, sestojeca iz zastopnikov Dalmacije, Trsta, Gorice in ostalega po Italijanih zasedenega jugoslovanskega Primorja. Misija je Clemenceauju kot predsedniku mirovne konference izročila protest proti naklepom d' Annunzija ter predložila ta protest tudi predsedniku francoske poslanske zbornice.

ULTIMATUM D' ANNUNZIJU.

LDU. Berlin, 24. decembra. (D. Kor. urad.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Bazla: Kakor se javlja iz Londona, je d' Annunzio izjavil, da s svojimi prostovolci ne bo prejel zapustil Reke, dokler se ne odveže svoje prisege, da hoče braniti mestu do skrajnosti. Vrše se pogajanja med d' Annunzijem in zastopniki italijanske vlade, ki so dospeli na Reko. Zdi se, da bo d' Annunzio prisiljen odnehati, zakaj general Badoglio mu je za sprejetje pogojev vlade postavil ultimatum, ki je potekel v torek zvečer.

LJUDSKO GLASOVANJE NA REKI PROTI D' ANNUNZIJU.

LDU. Rim, 26. decembra. (Dun. K. U.) Pogajanja z d' Annunzijem glede zasedbe Reke po rednih italijanskih četah se bližajo svojemu zaključku. Vladnemu predlogu, naj d' Annunzio in legionarji zapuste Reko, nakaž bi mesto zasedle redne italijanske čete, je v ljudskem glasovanju pridržala pretežna večina reškega prebivalstva.

REŠKO VPRAŠANJE.

LDU. Rim, 25. decembra. (Dun. K. U. Brezlično.) Pri seji ministrskega sveta, ki se je vršila v torek, je izjavil ministrski predsednik Nitti, da bo odpotoval v sredo v Pariz in ostal tam do definitivne rešitve reškega vprašanja.

ITALIJA ZA NIKITO.

LDU. Rim, 26. decembra. (DDU.) Poslanec Lazzari je imel v parlamentu govor, v katerem je grajal vladno akcijo proti pravu samoodločbe in neodvisnosti naroda v Črni gori. Navedel je vrsto dejstev, ki dokumentirajo stroške italijanske vlade za zbiranje plačanih tolp v svrhu vzpostavitve vlade kralja Nikole na črnogorski prestol. Od leta 1917. nadalje, je rekel Lazzari, je italijanska vlada nakazovala kralju Nikoli mesečno subvencijo do 250.000 lir. Anglija in Francija sta mu dajali skupno po 100.000 lir, a sta izplačevanje te vsote ustavili v juniju 1919, med tem ko mu italijanska vlada še nadalje plačuje navedeno podporo. Razen tega so bile organizirane roparske tolpe na stroške italijanske vlade. Več tisočev v Avstriji interniranih Črnogorcev je došlo v Italijo, kjer so jih vzdrževali na razpolago kralju Nikiti, da bi se iz njih sestavile tolpe, ki naj bi prodirle v Črno goro. Govornik je nadaljujoč obžaloval, da vlada v Caeti in Formiji pospešuje zbiranje tolp, ki naj bi operirale v Črni gori v korist prejšnje dinastije, obžaloval pa je tembolj, ker se spričo italijanskim čet, ki se nahajajo na drugi strani obale v Črni gori, gode nasilja proti narodu, ki je nasproten povratku Petroviča. Konec je del, da ti dopusti

dokazujejo, kako se kljub vsem nasprotnim aspiracijam ministrskega predsednika hoče nadaljevati v Italiji tajna zunanja politika, ki je bistveno protijuna narodnim težnjam.

DENARSTVENA VPRAŠANJA.

LDU. Rim, 26. decembra. (Dun. K. U. Brezlično.) »Corriere d' Italia« poroča: Ministrski predsednik Nitti in zakladni minister Ferraris bosta prve dni januarja odpotovala v Pariz in v London. Ferraris bo razen tega potoval tudi v Zedinjene države, kjer bo deloval za okrepitve meničnega tečaja. Minister Scialoja bo odpotoval v Pariz že 27. t. m. Ministrski predsednik Nitti bo ostal v inozemstvu do končnoveljave rešitve jadranskega vprašanja.

O VOJNI IN MIRU ODLOČA PARLAMENT.

LDU. Rim, 25. decembra. (Dun. Kor. urad.) »Brezlično.« Ministrski predsednik Nitti je v zadnji seji poslanske zbornice izjavil, da se vladu stinja z naziranjem parlamenta, po katerem more samo parlament in ne več samo kralj napovedovati vojno in sklepati mir. Vlada bo v kratkem predložila primeren zakonski predlog. Poslanec Modigliano je v imenu socialistične skupine v zbornici predlagal, da se uvede za ženske volilna pravica.

ZAMENJAVA KRON V DRŽAVNE DINARJE.

Beograd, 26. decembra. V finančnem ministrstvu se vrše priprave, da se že v mesecu januarju zamenjajo kroge v državne dinarje. Dosedaj imajo v Beogradu državnih dinarjev za poldrugo milijardo, v Parizu pa je natistjenih bankovcev že za poltretjo milijardo. Natiskani so bankovci po 5, 10, 100 in 1000 dinarjev. Da se ti dotični bankovci čim prej spravijo v Beograd, je odpotelo finančno ministrstvo v Pariz načelnika proračunskega oddelka dr. Mihaela Jovanoviča, ki ima nalogo, da čim najhitreje transportira v Beograd najmanj eno milijardo novih dinarjev. Čim ta količina državnih bankovcev prispe na svoje mesto, bo ministrstvo takoj odredilo zameno kron v državne dinarje.

RAVNATELJSTVA MINISTRSTVA ZA ZGRADBE.

Beograd, 26. decembra. Ministrstvo za zgradbe je sklenilo, da ustanovi 8 pokrajinskih direktij in sicer v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Dubrovniku, Novem Sadu, Beogradu, Kruševcu in Skoplju.

NOV PODKONZUL NA DUNAJU.

Beograd, 26. decembra. Za podkonzula pri generalnem konzulatu na Dunaju je imenovan Svetolik Lazarevič, sekretar III. razreda pri ministrstvu zunanjih del.

BOLJŠEVIŠKA ZAROTA V PEŠTI.

LDU. Budimpešta, 25. decembra. (DKU) Kakor se poroča ogrskemu korespondenčnemu uradu od pristolne strani, so vojaške oblasti prišle pred kakimi 10. dnevi na sled načrtom za atentate in poskus puča, ki so jih nameravali izvesti komunisti. Nameravali so vrhovnega poveljnika madžarske narodne vojske, zbrani ministrski svet in operno poslopje pogati v zrak. Na vrhovnega poveljnika Horthyja so nameravali izvršiti atentat na več načinov. Končni cilj te akcije je bil, odstraniti vodstvo armade ter v nastali zmešnjavi izvesti puč proti sedanjemu režimu. S tem načrtom je bil tudi v zvezi požisk, osvoboditi na smrt obsojenega načelnika političnega polvedovalnega oddelka komunistične reče armade Korwina - Kleina iz ječe.

Za izvedbo tega načrta so bile izvršene že obširne priprave. Najprej naj bi se podminiral hotel St. Gerhard, ki leži ob vznožju gradu in v katerem je nastanjeno vrhovno poveljništvo madžarske narodne vojske. Klet so nameravali napolniti z eksplozivnimi snovmi ter jih zažgati električnim potom. Podoben atentat so hoteli izvršiti v opernem poslopiju, in sicer v istem trenutku, ko bi bilo v njem največ buržoazijcev. V ministrsko predsedstvo so hoteli vthotapiti peklenski stroj s pomočjo podkupljenih uslužbencev. Po nekem drugem načrtu naj bi nek drzen človek vdrl v ministrski svet pod katerokoli pretezo ter vrzel med ministrske granate. Proti osebi vrhovnega poveljnika Horthyja, ki ga smatralo za najnevarnejšega nasprotnika zopetnemu oživiljuju boljševizmu, se je kovalo več napadov. Zarotnik bi moral umoriti vrhovnega poveljnika na cesti z revolverjem ali pa bodalom. Obstojal je tudi načrt, da se vrhovnemu poveljniku sune v telo iglo, zastrupljeno z bakterijami. Corpus delicti, namreč igla s stрупom se nahaja v rokah preiskovalne oblasti. Aretirali so enega zarotnika in več skrivceve. Preiskava, ki spada v smislu vojaške kazenskega zakonika v delokrog vojaške oblasti, se ni zaključila, vendar pa je že toliko gotovo, da vodijo niti zarote h komunistom, ki so še vedno številni v Budimpešti. Posrečilo se je že prijeti nekatere komuniste, ki so jih že dlje časa iskali, katerih imena pa se v interesu preiskave drže še tajna.

KARLOV EMISAR.

LDU. Dunaj, 24. dec. (ČTU.) »Achtuhrblatt« javlja, da se je princ Wladimir, ogorčeni v Budimpešti,

V PROSLAVO MASARYKOVE 76. LETNICE.

LDU. Praga, 24. decembra. (ČTU.) Poljedelsko-kreditna banka za Češko je darovala za proslavo sedemdesetletnice predsednika Masaryka en milijon kron. Denar se porabi v dobrodelne in kulturne namene.

P. ZAHRADNIK SE POROČIL.

LDU. Praga, 24. decembra. (ČTU.) Bivši državnozbornski poslanec in železniški minister čehoslovaške republike p. dr. Izidor Zahradnik je izstopil iz katoliške cerkve in se je včeraj poročil.

ČEHOSLOVAŠKA PROTI DONAVSKI FEDERACIJI.

LDU. Berlin, 25. decembra. (D. Kor. urad.) »Lokalanzeiger« poroča iz Lugana: Čehoslovaški minister za zunanje stvari dr. Beneš je v pogovoru s pariškim dopisnikom »Corriere della Sera« izjavil: Vsled gospodarskih in političnih interesov je Čehoslovaška odločna nasprotnica vzpostavitve avstro - ogrske monarhije v obliki donavske federacije. Tudi misel carinske združitve in politične zveze Čehoslovaške z Nemško Avstrijo in Jugoslavijo je za Čeheslovaško nesprejemljiva. Čehoslovaška more zadoščati sama sebi in bi takoj korakala proti Madžarski, ako bi leta poskušala dvigati glavo radi odvzete Slovaške.

JIRAK OBSOJEN.

LDU. Praga, 24. decembra. (ČTU.) V procesu proti bivšemu sekcijskemu načelniku Jiraku in ravnatelju Praške kreditne banke Tuma radi podkupljanja je bila danes dopoldne proglašena sodba. Sekcijski načelnik Irak je bil radi zlorabe uradne oblasti obsojen na 8 mesecev poostrenega zaporu s štrikratnim trdim ležiščem in na izgubo volilne pravice. Nastop kazni mu je bil odgođen za pet let. Ponudeno svoto 2 milijona kron so mu zaplenili. Ravnatelj Praške kreditne banke Tuma je bil oproščen.

BOLGARSKO POSLANIŠTVO NA DUNAJU.

LDU. Dunaj, 24. decembr. (ČTU.) Bolgarski poslanik na Dunaju Mončev je odstopil. Vodstvo poslov je prevzel dosedanj prvi tajnik bernakega poslanstva dr. Stojanov.

NEMŠKA VZHODNA AFIKA.

LDU. Berlin, 24. decembra. (ČTU.) Iz Berna poročajo: Vrhovni zavezniški svet je odobril načrt, ki stavlja Nemško vzhodno Afriko pod nadzorstvo zveze narodov in poverja mandata Angliji in Belgiji.

Društvene vesti in prireditve.

Društvo slovenskih profesorjev v Ljubljani ima v ponedeljek, dne 29. decembra od 9. naprej v risalnici I. dr. gimnazije svoj redni občni zbor z obširnimi dnevnim redom, h kateremu se člani vljudo vabijo.

Društvo zobnih zdravnikov za Slovenijo. Ustanovilo se je društvo zobnih zdravnikov za Slovenijo in istro s sedežem v Ljubljani. Predsednikom je bil izvoljen dr. A. Praunseis. Zobozdravniki in drugi zdravniki v Sloveniji, ki se pečajo tudi z zobozdravništvom, so vabljani, da pristopijo. Prijava naj se naznani tajniku dr. H. Dolencu v Ljubljani, Aleksandrova cesta 10.

— Žene javnih nastavljenecv in javne nastavljenke opozarjamo na ustanovni občni zbor »Društva žena javnih nastavljenecv in javnih nastavljenke«, ki bo v ponedeljek, dne 29. decembra ob 5. popoldne v mestni posvetovalnici na magistratu.

— Načelstvo gremija trgovcev v Ljubljani pozivlja vse one svoje člane, ki so dobili popisovalne pole za svoje uslužbenice, pa jih do sedaj niso vrnili, da to nemudoma stori. Če bi kak član ne dobil popisovalne pole, pa ima uslužbenke, naj se zgasi v gremijski pisarni, Gradišče 17/L.

Aprovizacija.

7. Krompir. Splošna gospodarska združenja na Gosposvetski cesti 2 je zopet dobila nekaj krompirja in ga bo delila svojim članom od ponedeljka, dne 29. decembra naprej v poljubni množini. Kdor krompirja želi, naj se pravočasno zgasi, ker je to zadnji krompir, ki ga bo zadržal še razdelila.

Poizvedbe.

— Kdo kaj vé za Albina Kupeca, ki je bil dne 20. avgusta 1915 na Doberdobski planoti vjet. Albin Kupec je služil pri 87. polpolku, 16. stotniji. Kdor kaj vé o njem, naj to sporoči Alojziju Kupecu, Sv. Pavel v Savinjski dolini. Stroški se povrnejo.

Izgubil se je v gledališču zlat sokolski znak (zaponka). Najdite! se prosi, da ga vrne proti nagradi v upravnistvu »Slov. Naroda«. 10941

Dva ključa (Wertheim) sta bila najdena dne 24. decembra. Dobita se v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Izgubil se je mal. črn pišček. Sliči na ime »Murci«. Pošten najdite! naj ga blagovoli oddati proti dobri nagradi Prešernova ulica št. 40. 10942

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnica in tisk »Narodna tiskarna«.

Konj. Velika močna 6 let stara kobila se takoj ceno proda. Kje, pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 10897

Semena pristna in zanesljiva kupuje Josip Urbančič, trgovina s semeni Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 8. 10883

Učenka krepkega in poštenega kateri ima veselje do mešane trgovine išče tvrdka Josip Vrečko Bizelsko pri Brezicah. 10935

Modelni mizar izvežban, popolnoma samostojen, neoženjen se sprejme pri Trboveljski promogokopni družbi. 10919

Gospod išče lepo meblirano sobo z električno razsvetljavo in pogostnosti s kopalnico. Ponudbe pod šifro „Jedini podnajemnik/10929“.

Bančni uradnik išče sobo v sredini mesta, z električno razsvetljavo. Ponudbe na upravn. Slov. Naroda pod „Bančni uradnik/10925“.

Uradnik želi lepe meblirane sobe, eventualno zamenja tudi sedanjo in sicer s 1. januarjem. Ponudbe pod „Soba/10926“ na upravn. t. ista. 10926

Kupi se takoj nov ali rabljen elektro-motor 3-7 PH 220 voltov, izmenjalni tok in strojni stroj (Abicht-maschine Ivan Zalokar št. Vid pri Ljubljani. 10838

Kupijo se tamburaški instrumenti dobro ohranjeni. Ponudbe na „Kmetko bralno društvo v Poljansh nad Škofjo Loko“. 10920

Smrekove in borove hlode 400 m³ se proda v Vetrinju, pol ure od postaje zložene na kuce v gozdu. Ponudbe do 15. januarja 1920 na upravo Lichtenstein v Rožniku Korosko. 10936

Prodajalco starejšo, zanesljivo moč, sprejme v mešano trgovino tvrdka J. Kostanjšek Mozirje, Sav. dolina. Takojšnje ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja ter zahtevo plače. 10937

Trgovski pomočnik, zmogel popolnoma, na manufakturne in modne stroke, se sprejme kot prva moč. Reflektira se samo na prvotni moč. Ponudbe je vpsolati do 28. t. m. z navedbo plače na naslov SIREC & DROFENIK, Celje. 10911

Karbid

kakor tudi krasne karbidne svetilke razpošilja vsako množino po tvorniški ceni tvorniška zaloga Janko Andrišič v Mariboru. 10291

Koncipijenta

po možnosti s substitucijsko pravico sprejmeta za takojšnji nastop, ali za prvega svečana odvetnika **dr. Fran Novak, dr. Alojzij Kobal v Ljubljani.** 10927

Zenitna ponudba.

Prileten vdovec poduradnik in posetnik želi znanja v svrhu Zenitve z gospodnično ali vdovo brez otrok, z malim imetjem, dobra gospodinja od 30 - 40 let. Le resni dopisi in popisi razmer s sliko tekom enega tedna na upravn. Slov. Naroda pod „prihodnost/10924“. Slika se vrne tajnost zadržana

Kupim

vsako množino hrastovih hlodov od 25 c/m debeline naprej, kakor tudi hrastove deske 25 do 30 m/m debele oziroma nažagane frize za parketne desčice. Ponudbe s ceno franko vagon Ljubljana ali odpošiljalna postaja na Ivan Šiška, tovarna parketov in parna žaga Ljubljana, Metelkova ulica 4. 10938

Zenitna ponudba. Znanja želi v svrhu kmalušnje poročitve vsled neodzivnosti potrebe prav obširnega delokroga različnih panog lastnega gospodarstva, trgovine in industrije, mlad, agilen podjeten samostojec najbolje situiran gospod, mirnega in skromnega značaja, vsestransko (tudi muzikalno) naobražen, lepe, močne in zdrave postave in neomadeževane preteklosti z enako gospodnično iz najboljših rodbine, sposobne in marljive energične in vesele narave. Cenjeni dopis s sliko se blagovoli vpsolati na upravnistvo „Slov. Naroda“ pod šifro V novem letu 10934

Staro železo

kupuje po najugodnejših cenah jeklarna na Ravnah (Gustanj - Ravne, Korosko).

Umetniške, pokrajinske, ljubljanske in druge

RAZGLEDNICE

na debelo in drobno se dobe po zmernih cenah

v Narodni knjigarni v Ljubljani

Veča množina štedilnikov je na prodaj. Polze se Jeranova u. 11

Kupil bi kompletno malo žago polnojarmenik Vollgatter. Ponudbe na Ivan Hagljan, Čazma, Hrvatska.

Pritlična hiša s hlevom v sredini mesta se zamenja za večjo hišo v mestu. Naslov se izve v upravi lista. 10819

Priporočamo brinjevec 450/o. Zajamčeno čistega nudimo za ceno od K 90 - po L/o, franko sod, stanica Nova-Gradiška. 10820

Dvokolesa rabljena, tudi pokvarjena brez pneumatike, šivalne stroje in vsakovrstno mehanično orodje, kupi trgovina F. B. Stari trg št. 28, Ljubljana. 10904

Hiša v Ljubljani se kupi v dobrem stanju. Navede naj se ulica in št. Če treba v tuji valuti. Ponudbe na upravn. Slov. Naroda pod „Valuta/10940“.

Kupim pisalni stoj z vidno pisavo in slovensko tasta. Ponudbe na Jaroslav Breuer mesto, stavnica Ljubljana Vojaška ulica. 10939

Išče se hišnica ali ožnjena hišnica za takoj na deželo. Ima prosto stanovanje drva, njivo in plačo po dogovoru. Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 10907

V trgovino se sprejme se sprejme s 1. jan. 1920 **učenka-zacetnica**, vajena šivanja na stroj, prijazne zunanosti ter primerno izobražena. Istotam se sprejme **praktikantinja** v pisarno, večja obeh jezikov strojevsja in stenografije. V Ljubljani stanujoče naj vpsolijo ponudbe pod: Trajno mesto* na upravnistvo Sloven. Naroda. 10884

DRVA

mehka in trda dobavi in pripelje na dom. **V. Scagnetti**, parna žaga za državnim kolodvorom. 9921

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7.

priporoča

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zalaga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izber

vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, peresnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črtila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst. od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

Nadarka se išče za večje gospodinjstvo. Vprava naj se v Ljubljana Erjavčeva cesta št. 12, Poljak. 10844

Kolesa, rabljena, krasna tvrda, na J. GORJEC, Ljubljana Gosposvetska cesta 14. 10498

50 hektar sadnega kisa se takoj prodaja. njeni stroji za obiranje lesa, trakovina žaga za les, strojnica za železo. P. nudi se kar možno natančnim opisom na Delniško pivovarno v Laškem trgu, Štajersko. 10892

Kupim dva kovača mehana. Ponudbe na JOSIP MEDEN, Poljarska cesta št. 60. 10828

Kupijo se. že rabljeni, a dobro ohranjeni stroji za obiranje lesa, trakovina žaga za les, strojnica za železo. P. nudi se kar možno natančnim opisom na Delniško pivovarno v Laškem trgu, Štajersko. 10892

Prevzamem trgovino v našem ali na račun, ter prodam hišo blizu industrije z vrtom in orajdami. Cena 40 tisoč kron. Prosim pisne ponudbe pod „Trgovina 10887“ au upravo lista. 10857

Mečlovano sobo išče gospod stalno namešten v Ljubljani, najraje v trnovskem ali v šentjakobskem okraju ali v kakem drugem delu mesta. Posredovatelj dobi nagrado. Ponudbe pod: „Soba 1777“ na upravnistvo „Slov. Naroda“ 10777

Sprejme se v manufakturni in špece-rijski stroki dobro izurjena **prodajalca**, nemškega jezika; hrana in stanovanje prosto. P. nudi se zahtevno plačila na Franc Iglič, Ptuj. 10824

Naznanjam

slavnemu občinstvu, da sem pričel v Domžalah št. 106. sedlarsko in tapetniško obrt kakor tudi vsa v to stroko spadajoča dela se najceneje in točno dovršujejo. Martin Mali sedlar in tančnik Domžale. 10581

tračnica

kao i spojnog materijala, skretaljski, dvojni kotalci, vagonetia i lokomotiva u uporabljivom stanju.

„ALAT“

d. d. za promet tehnikom i željeznom robom,

ZAGREB, Telefon 711. Gajeva ul. 59.

L. METZNER, Trst.

(Ustanovljeno leta 1890.)

Tvrška za prevažanje.

Spedicije, komisije, inkaso, obdavčevanje, vskladičenje, preselitve. 104

Zobni atelje

P. Vrankar

kono. zobni tehnik.

Gledališka ul. 7. naspr. gledal.

Izdelujem najfinejša dela v zlatu, porcelanu in kavčuku. Zlate kroge in mostišča ter umetna zobovaj brez plošč. 10894

Tesače

za takojšnji nastop proti dobri plači ter prostem stanovanju in hrani sprejme „DOM“, delniška družba za lesene stavbe v Zagrebu, Zrinjski trg 17. 10909

Večje število

raznašalk

„Slovenskega Naroda“

se sprejme.

Zglatiti se je v upravi lista.

Franc Pavlič

asistent juž. železnice

včeraj ob 9. uri zvečer v 29. letu svoje statosti, pre-

viden s sv. zakramenti za umirajoče, po kratki mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnika bo v nedeljo dne 28. dec. t. l. ob 1/2. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočamo ga v blag spomin!

V Ljubljani, dne 27. decembra 1919.

Žalječi starši Franc in Marija Pavlič

Dravsko-milo (80% mlačke) v zaviti-rih po 12 kosov, nud-vrdka Demšar & Osenar, Ljubljana, Ko-odvrska ulica št. 55. 10499

Želodčna tinktura v Ljubljani. Du-najska cesta, krepča želodec, pospešuje prebavo ter odprti telesa. — Naročila proti povzetju. 10661

Prva jugoslovanska zlatarska delav-nica Alojzij Fruha Selenburgova ul. 6. Kupi-je staro zlato in srebro slih cenah, priporočam vel ko zalogo zlatnine, sre-brnine, ur, briljantov i. t. d. vsa po-pravila in nova dela se izvršujejo v lastni delavni ceni in solidno. 7928

Obl. konces. informačni zavod

„Drago Beseljak“

Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

dobavlja vse kreditne in privet. in-formacije v tu in inozemstvu. Vse me-nementu ter posamezno cene zmene

PISEMSKE ZNAMKE,

vojne znamke, znamke ob prevratu, ljubljanske, hrvatske S.H.S. bosenske, srbske, italijanske, reške, medjimurske, varadske, temšvarke, i. t. d. kupujem v vsaki množini po naj višjih cenah. Ponudbe s cenami na A. W. Isz. Brief-markenhandlung Duna (Wien) I. Adiergas-se 8. 9920

Stavbni inženir

iz Nemške Avstrije, zmogel tudi neko-liko hruščine, z večletno prakso v gradbi železnice in železobetonskih stavb v vodnih napravah in izrabi sil, išče službe v Jugoslaviji. Cenene dopise pod „Jugoslavija 10906“ na upravnistvo „Slov. Naroda“ 10906

Ravnokar je izšel

Veliki slovenski spisovnik

zbirka pisem, listin in vlog za zaseb-nike, trgovce in obrtnike, se tavi Henrik Podkrajski profesor na kr. državni obrtni šoli v Ljubljani. — **Cena K 24** — priporočila knjiga, neizogibno potrebna za pisemski promet za vsakega v vseh življenjskih dneh. Naroči se lahko v vseh knjigarnah ali na pri založni: ig. pl. Kleinmayr & Fed., Bamberg, Ljubljana, Kongresni trg 2. 10647

STAMPILJE

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Anton Černe

GRAVEUR in

Joško Lubej
žel. uradnik
Ela Prosenova
zaročena
25. grudnia 1919.
Lesce Javornik

Mirko-Andrija Mernatović
suvlastnik tvrtke Petrović-Hartl i drug
Mimica Nigrinova
poročena.
Subotica (Bačka) Ljubljana

Primarij
dr. Ivan Raišp
ordinira popoldne od 1. do 3.,
ob nedeljah od 8. do 9.
v Celju, Krekov trg 16,
nasproti kolodvoru.

Restaurant Zlatno Burence
Beograd, Prizrenska ul.
Dunajska kuhinja, lutomerška vina, postrežba domača.
Brez konkurence! Brez konkurence!

Jugoslavenska industrija papira
Gustav Seligmann, Zagreb,
Miklošičeva ul. 3. Telefon br. 6-38. Brzojavi: Jip Nikoličeva 3.
Nalacenejša dobava in bogato skladišče: raznih vrst papirja kakor: tiskovnega, pisalnega, konceptnega, dokumentnega, konceptnega belega i. t. d. Papirnatih prtov, papirja za police (stelaže), trgovskih in kanc. omotov, map, kaset in ostalega v to stroko spadajočega blaga. Prikladni darovi za Božić in novo leto.

„Jugoslavenski Lloyd“
najrašireniji i najčitaniji trgovačko-financijski list izlazi
8. siječnja 1920
kao dnevnik.

Tražite ogledni broj! Tražite ogledni broj!
Uredništvo i uprava, Zagreb, Marovska ulica broj 21.

Razpis.
V području deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani je po-polniti

tri mesta rečnih mojstrov
in sicer:

1. pri Savi s sedežem na **Dolskem**,
2. pri Dravi s sedežem v **Borovljah** in
3. pri Muri s sedežem v **Gorenji Radgoni**, s prejemki določenimi po zakonih z dne 25. januarja 1914, drž. zak. št. 15 in 16, z dne 25. septembra 1908, drž. zak. št. 204, in z dne 26. decembra 1899, drž. zak. št. 255, in po ministerski naredbi z dne 24. septembra 1908, drž. zak. št. 234, po katerih znaša temeljna plača 900 K, pri podčastnikih, ki so služili pri vojakihi več kot tri leta, 980 K, oziroma 1060 K, nadalje z aktivitetno doklado, ki znaša 30% osnovne plače, z letnim pavšalom za službeno obleko v znesku 160 K, in z obhodnim pavšalom v znesku 100 K za en mirijameter in leto. Dokler velja naredba o draginskih prispevkih, se spplačuje draginska doklada po določilih naredbe z dne 28. junija 1919, št. 125 U. I. ter 85% povešek obhodnega pavšala.

Svojeročno pisane in pravilno kolkovane prošnje za te službe naj se vložijo pri **Gradbenem ravnateljstvu v Ljubljani** (Turjaški trg št. 1) do dne

16. januarja 1920.

Prošnji morajo biti priloženi nastopni dokumenti:

1. rojstni (krstni) in domovinski list;

2. vojaški certifikat ali drug dokument o vojaški službi pro-silčevi;

3. uradnoizdatniško spričevalo o telesni sposobnosti za to službo;

4. spričevalo o navrnosti;

5. dokazilo, da je prosilec več slovenščine v besedi in pisavi, da zna risati, kolikor je to za gradbenega empirika potrebno in da je izvežban čolnovodja.

Mesto se podeli najprej za leto dni provizorno, potem pa ob zadovoljivem službovanju in po izvršeni preizkušnji, ki jo je na-praviti najkasneje tekom treh let, definitivno.

Podčastniki - certifikatisti, ki so si pridobili certifikat v smislu zakona z dne 19. aprila 1872, drž. zak. št. 60, dalje prosilci, ki predložijo dokaz, da so izvršili prakso gradbenega empirika in so izučeni v zidarski obrti, potem vojni invalidi, ako so sicer sposobni za tako službo in ako ustrezajo vsem pogojem za zaproseno službo, imajo prednost pri podelitvi izpraznjenih mest.

V ostalem si pa pridružuje gradbeno ravnateljstvo glede po-delitve služb proste roke.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1919.

10846

Specialna rubrika.

Avstrijska trgovina in industrija.

Anončna ekspedicijska
M. Dukes Nachf. A. G.
Dunaj, (Wien) I/1.

Trgovci, nakupovalci!

Kdor hoče ceno, dobro in iz zanesljivega vira nakupovati prvo vrstno blago, komur je na posleni, solidni, hitri in zanesljivi posrežbi, naj se s polnim zaupanjem obrne na mojo firmo.

Stalna velika zaloga vseh kemičnih predmetov n. pr.:

jedki natron, vžigalno, bakreni vitriol, vanilja, galun, žveplo, jesihovalna kislina, parafin, gorski vosek, oeresin, smola, gumijevina itd.,

Nikolaus Freystadtl

Wien I., Fleischmarkt 1.

Telefon 18.270.
Telegr.: Adr. „Drindust. Wien“.

Julius Baumgarten & Söhne,

Vereinigte Papierwarenfabriken
Kommanditgesellschaft, Wien VII.
Seidengasse 42.

Pisemske mape, pisemske kasete, pisemske koverte

„ATLAS-WERKE“

Wien VII. Neustiftgasse 66

dobavljajo

stroje za čevlje

vseh vrst in za mali in veliki obrat in vse potrebščine za izdelovanje obnval.

Tabu

28569

Alpenlind, Drahtindustrie

Ferd. Jergitsch Söhne

Wien (Dunaj) Friedrichstrasse Graz,
(Graz), Klagenfurt (Celovec)

Zičnate pletenine, tkanine, vrvi, modroci.

Sita, železno pohištvo, Katalog SHS gratis.

Dvigala

F. Wertheim & Comp., A. G.

Wien IV., Louisengasse 6, Budapest VI.,
Lehelutca 12.

Osebná, tovarna in dvigala za jedila in akte vseh obratnih vrst. Dvigala za prevažanje oseb (Paternosteraufzüge) po preizkušenem sistemu. Žerjavi (gratniki) vseh vrst.

J. Flottmann & Wien X/X.

Grünangerstrasse 75.

H. Flottmann & Comp.
Presovnik-Industrie A. G. Budapest VII.,
Kerepesi Ut. 46.

Dobavitelji za: kompletne naprave s stisnjenim zrakom za rudnike, kamenolome, tyornice, ladjedelnice. Kompresorji, Črpalke vakuum, Parni stroji, Čevli velika zaloga, Črpalke kratkodobni dobavni termini. Armature. Ugodne cene!

28298

Elektromotorji in dynami

vseh velikosti in napetosti.

J. Fränkel,

Wien I., Rathausstr. 1.

Prva jugoslovanska
lovarna čistilnega praha

radi pomade bele — rdeče, prah zavrtih, kakor tudi beli izvleček „SIDOLIN“ — tekočina v malih steklenicah — najboljše čistilo za vse kovine.

A. Radesich nasl., Kamnik

lastopnik za Slovenijo Ivan Koželj, Ljubljana Tržaška cesta 27.
Prah se razpošilja tudi v celih vagonih

Elektromotorje

diname, napeljevalni in elektrotehn. instalacijski material dobavljajo z zalogo

Philipp Hamber G. m. b. H.

Wien VII. Neubaugasse Nr. 38. Brzojavni naslov - Aggregator Wien,

Telefon št. 31 — 2 — 23. 2875

Črpalnice vseh vrst

brizgalnice Noel črpalnice

vinske in spiritalne črpalnice

črpalnice za latrine in

gnojnice.

28065

Cyklop Gesellsch. Marienberg u. Weiss,

Wien IX., Boltzmannngasse 22.

Čevlje

na debelo in drobno

Aleksander Oblat, Ljubljana, Sv. Petra

Med. univ. cesta 28.

dr. Ivan Pintar

praktični zdravnik, strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo ordinira odslej redno od 1.—3. pon. v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje št. 5, vhod Ribja ul. 5.

Miši - podgane

stenice - ščurki

in vsa zalega mora poginiti ako upotrebito moja najbolj iskušena in posodi hvaljena sredstva kakor: proti poljskim mišim 6 K, za podgane in miši stane 6 K; za ščurke 7 K; posebna močna tinktura za stenice 6 K; uničevalec moljev 5 K; prašek proti mrčesom 5 K; mazilo proti ušem pri ljudeh 4-8 K; mazilo za uši pri živini 2 K; prašek za uši v obliki in perila 3 K; tinktura proti mrčesom na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) 3 K; Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Janker, Zagreb 15., Petrinjska ulica 3.

: Prima bosanske :

slive

v zabojih po 15 kilogr.

Kava
Čaj
Čokolada
Kakao
Kavni pridelatek
Konjak
Rum
Likerji
Šampanjec
Namizno vino
Mandolini
Rozine
Dišave
Parafinirani

Jos. Fabiani, Ljubljana

Razpošilja po celem kraljestvu od 5 kg naprej poštne prosto.

Priv. avstr. drž. žel. družba

Wien, I. Schenkenstrasse Nr. 8-10.

Rav. avstr. fužin in tvornic

Telegram: Stogwerke Tel. 17548 in 17644

Dež. pavl. tvor. strojev Dunaj (Wien) X.

Telefon št. 50271 in 54304.

Lokomotive na parni pogon za glavne in postranske železnice za tire vseh širin, lokomotive brez ognja, za rudniške lokomotive s stisnj. zrakom, vsi zadnji specialni izdelki n. pr. elektr. in lokomotive za granike, popravilo lokomotiv vseh sistemov.

28622

: Darujem : vagon drv

in dam še

posebno nagrado onemu, ki mi poskrbi v sredini oziroma tudi ob periferiji Ljubljane stanovanje

od 3-5 sob s kopalnico,

vsemi pritlikinami in

če možno z električno razsvetljavo. Ponudbe pod „Vagon“

na Anončno eksped. Al. Matelič,

Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

RADIUM

vsebujoča vinovica (francosko žganje) je

„ELEVATOR“

edinoprava in patentirana ter najizdatnejše sredstvo proti tganju, revmatizmu in živčnim boleznim splošno znana.

Dobiva se v vseh trgovinah, drogerijah in lekarnah.

Na debelo pa v glavni zalogi za celo Slovenijo:

F. Šibenik, Ljubljana, Gosposka ul. 16

Na 2 gostino in vrtom ali tudi brez gostine se takoj kupi v predmestju ali v bližini Ljubljane. Ponudba na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ pod „Risa 10772“

10772

Oglas.

Dobavitelji lesa za celulozo in lesovino naj blagovolijo poslati oferte vagon naložen per m.

Tovarni za lesenke družba s o. s. Sladka gora, Slovenska postaja in postja Trnava ob Muri.

Pri ponudbah naj se vpošleva možnost trajne dobave.

10798

5. prosincem 1920 prične poslovati novo ustanovljeno obl. avtorizirano stavbeno podjetje ter prodaja stavbenega materiala

Tavčar & Svetina

10885 Ljubljana, Gosposvetska cesta 6

er se toplo priporoča p. n. interesantom za vsa v to stroko spadajoča dela, katera izvršuje strokovnjaško in po zmernih cenah.

Načrti in proračuni se izdelujejo točno po naročilu.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

LIUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

Je imela koncem leta 1918 vlog K 80000-000- rezervnega zaklada „ 2500-000-“

Sprejema vloge vsak delavnik.

Hranilnica je pupilarno varna.

Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Št. 21.740 10889

Razglas.

Štetje živine.

Vsled odredbe deželne vlade za Slovenijo, poverjenishvo za kmetishvo, v Ljubljani z dne 24. novembra 1919, št. 6009, se mora dne 30. decembra 1919 izvršiti splošno štetje konj, goveje živine, prašičev, ovc, koz, bivolov, oslov, mul, perotnine in čebelnih panjev.

Ta posel bodo opravile v Ljubljani tri komisije in sicer se po v Spodnji Siški in na Barju popisovalo od hiše do hiše, ločim bo komisija za pravo mesto poslovala 30. in 31. decembra od 8.—12 ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne v mestni posetovalnici, kamor morajo v mestu stanujoči lastniki priti popisovat svojo živino, perotnino itd. in čebelne panje.

Lastniki se opozarjajo, da pravočasno pridejo popisat svojo živino etc. in sploh store svojo dolžnost kar najnatančneje.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 15. decembra 1919.

„Timex“ Uvoz-Izvoz Društvo z o. z.

Dunaj I. Dobrohojgasse 7. Brzojav: Timex-Dunaj.

Praga II. Vaciavské náměstí 60. Brzojav: Timex-Praga

Dobavlja takoj:

Poljedelske stroje in orodje, kmetijske vozove; lopate, motike, krampe, pohištva za spalne sobe, masiven trd les, kuhinjsko opremo, usnje itd.

Podplate, zgornje usnje in jermena. Kemično-tehnične in farmacevtske proizvode medicinske preparate. Stroji in orodja za vse industrije. Elektro-motorji in ventilatorji.

Zahtevajte naše najugodnejše ponudbe.

9745

Združene opekarne preje

F. P. Vidic & Komp. Vič, Ivan Knez, Brdo

sudijo:

zarezane strešnike

(utorni crep) in zidno opeko

Vprašanja na F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

9745

Glavnica:
200.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani,

Rezerva: okrog
150.000.000 kron.

Prešernova ulica št. 50, v lastnem poslopiju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depozitov z vestno revizijo zrebalnih efektov; samskramba (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; kredit in prodajni vsake vrste; inkaso in eskont menic; nakazila in izplačila na vsa mesta ta- in inozemstva; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun i. t. d.

ZNAMKA „ITO“.

„Sarko“

ZNAMKA „ITO“.

Novo, po sestavi in načinu zdravljenja od vseh dosedanjih mazil bistveno razlikuje se sredstvo proti srbečici in garjem. Vsaka garnitura, zadostujoča za eno odraslo osebo, sestoji iz „SARKO“ mazila št. 1, „SARKO“ mazila št. 2, „SARKO“ prah za posipanje, in natančnega navodila uporabe. Cena 16 K, po pošti 18 K. Izdeluje in razpošilja: **Lekarna pri srebrnem soku, Brežice**.

Novi tečaj za: slovensko stenografijo, nemško stenografijo, strojepis, slovensko korespondenco, nemški pravopis in korespondenco, računstvo, navadno, dvostavno in ameriško knjigovodstvo, slovenski jezik za začetnike, nemški jezik za začetnike, hrvatski jezik in leporelo se začnejo dne 5. januarja 1920. **Zasebno učilišče Legat v Mariboru, Vetrinjska ulica 17/1.** Novi tečaji trajajo 4 mesece, obširni prospekt brezplačno. 10640

G. F. Jurásek

vgrajevalec klavirjev in trgovec z glasbilo

v Ljubljani, Wolfova ul. št. 12.

Prva jugoslovanska specialna tvrdka za vgrajevanje in popravila glasbil.

Štedite s podplati!

Usnjati nabitki z žeblički, za moške in ženske čevlje, garnitura po K 2—, za otroške po K 1-50, se zopet dobivajo v ljubljanski zalogi tovarne „PEKO“ čevljev.

Preprodajalec popust! **Preprodajalec popust!**
Peter Kozina & Co. Ljubljana, Breg št. 20.

Skaboform se zopet dobiva!

Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno **Dr. Flescha originalno Skaboformovo mazilo.**

Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder „Skaboform“. Dobiva se po vseh lekarnah. Generalna zaloga za Ljubljano in okolico

Rihard Sušnik

„pri Zlatem jellenu“ IV. Marijin trg.

Tražimo:

za našo tvornico željezne i bravaške robe u Kamiku kod Ljubljane sa nastupom 1. januara 1920 jednog neoženjenog činovnika, vještog knjigovodstva i slovenskoj, hrvatsko-srpskoj i njemačkoj korespondenciji te strojepis, zatim jednu komptoiristiku vještu slovenskom, hrvatsko-srpskom i njemačkom jeziku u govoru i pismu, te pisanju na stroju. — Ponude na Hrvatsko dioničko društvo za trgovinu željezom, Zagreb, Samostanska ulica št. 15, I. nadst.

Jeklarna na Ravnah.

(Georg Graf v. Zhurn'sches Stahlwerk Streiteben) — ustanovljena 1774. leta.

Guštanj-Ravne Koroško (Jugoslavija). Poštna postaja Guštanj, železniška postaja Prevalje. Brzjavni naslov: Jeklarna Guštanj.

Proizvaja: Azzalensko in breslansko jeklo v zabojih, s sidrom kot varstveno znamko. Legirana in nelegirana topilniška jekla za vsakovrstno orodje največje trajnosti. Jekla za orodje, drugovrstna, za kladiva, zlebe, matrice, za diela in nože za obdelovanje železa; za svedre za rudo, premog in kamen; za pile, rezila, vrtna diela i. t. d. Legirana in nelegirana martinova jekla za vozovne in vagonске vzmeti; za konstrukcijske dele posebne trajnosti v avtomobilni in letalni industriji; za kolesna obroča; za kose, srpe, sekire, motike, lopate i. t. d.

Izgotavlja: Vozovne ose s pušami in nakončniki; transmisijske valke (ostrugane do 4 m, surokovane do 6 m dolžine); v žleblj kovane dele za avtomobilne in vagonе; krogle za cementne mline i. t. d.

Barva - kemično - čisti

vsakovrstno blago, obleke
domače perilo
posilja po isto
na dom

svetlolika

ovratnike, za
pesnice in
srajce

tovarna JOS. REICH, Ljubljana, Poljanski nas. 4
Podruž., Seienburgova 3
Podružnica MARIBOR, Gosposka ulica 38.

Flaka

dokolenice

K. SELJAK LJUBLJANA

MODNI SALON

STOCHLY - MACHKE

LJUBLJANA, Dvorski trg 1.

Priporočajo svojo veliko izbiro krasnih modelov baržunastih, velour, plišastih in filozofskih klobukov kakor tudi iz kožuvin za dame in deklice. Popravila točno in ceno. Žalnik klobuki gotovi.

ING. ARTUR ZEISEL

Precizijski stroji za obdelovanje železa in kovin.
Dunaj (Wien) IX., Spittelauerlände 7, telefon št. 23617.

Dobavljam točno in ceno moderne

stružnice za železo
revolverske stružnice
avtomatske
skobelnice (freze)
vrtalnice
stroje za oblanje
shapingske stroje

prizvovalnice (Stossmaschine)
vrezovalnice vijakov
krožne brusilnice
brusilnice za orodje
stiskalnice
žage
stroje za obdelovanje pločevine.

9766

Dalje orodje in dvigala.

Krznarska moda 1920.

Nemoderni mufi, boe i. t. d. se modernizirajo in izgotovljajo v najkrajšem času. V zalogi doma izdelane garniture ter specijelno damske kožuviniste čepice. Prevzamem vsakovrstne kože v stroj ter jih popolnoma izgotovim v najmodernejše garniture.

Ludovik Rot, krznar,
Gradišče 7, nasproti Dramskega gledališča.

ALFONZ BREZNIK

učitelj „Glasbene Matice“ in edini
zapriseženi izvedenec drž. sodišča

Največja in neposrednejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev.
(Pörsler, Bösendorfer, Hitzman, Steinhamer itd.)

**Velikanska zaloga vseh glas-
bil, muzikalij in strun ::**

LJUBLJANA,
Kongresni trg. št. 15.
(nasproti mnske cerkve)
Popravila in ugrajevanja
strokovnjaško in ceno.

„Srna“

znamka jamči nedo-
sežno kakovost mila

IGNAC FOCK, tovarna mila in sode KRAJ

Centralna menjalnica

kupuje in prodaja valute
in devize najkulantneje

IVAN JAX in sin
Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji
in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. — Ustanovljena leta 1867. Vezanje ponuja brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“ **Kolesa**
iz prvih tovarn
Ceniki zastoj in franko. Dürkopp, Styria, Waffenrad.

Zbirni promet: Wien-Zagreb-Beograd

Odpreda in dopreda vsakovrstne robe
transitiranje ocarinjenje intervencije glede
izvoza in uvoza.

Agenturni in komisijski oddelki
izvršuje nakup in prodajo v komisiji
tudi za lasten račun.

Transportno in prometno društvo

Središnja: Zagreb, Ilica 45.
Telefon 2-20.

Podružnica: Beograd, Vuka Karadžića 16.
Telefon 2-77.

Brzjavni: Transport Zagreb
Beograd

Vse informacije takoj in brezplačno.

Trgovina vina na veliko Andrija Golubić, Zagreb

poslovnica: Jurišić ulica 10. telefon 20-16
klet: Nikolić ulica 12. telefon 23-98.

Prodaje:
Vino belo in rdeče, staro in novo, hrvatska, dalmatinska
ter banatska. Vse na vagone in majhnih količinah, hitro
in točno odpremljanje. 10273

Hočete obdržati svojo lepoto?
Hočete imeti kakor baržun mehko kožo?
Nočete solčnih peg, mozoljev in ogrcev?
Uporabljajte Fellerjevo pravo Eliza orodje, koje obnavlja vaše pomolne
dovani bodete! Zavidati! 1 lonček 6 K. II. lonček 8 K. III. lonček 10 K. IV. lonček 12 K. V. lonček 14 K. VI. lonček 16 K. VII. lonček 18 K. VIII. lonček 20 K. IX. lonček 22 K. X. lonček 24 K. XI. lonček 26 K. XII. lonček 28 K. XIII. lonček 30 K. XIV. lonček 32 K. XV. lonček 34 K. XVI. lonček 36 K. XVII. lonček 38 K. XVIII. lonček 40 K. XIX. lonček 42 K. XX. lonček 44 K. XXI. lonček 46 K. XXII. lonček 48 K. XXIII. lonček 50 K. XXIV. lonček 52 K. XXV. lonček 54 K. XXVI. lonček 56 K. XXVII. lonček 58 K. XXVIII. lonček 60 K. XXIX. lonček 62 K. XXX. lonček 64 K. XXXI. lonček 66 K. XXXII. lonček 68 K. XXXIII. lonček 70 K. XXXIV. lonček 72 K. XXXV. lonček 74 K. XXXVI. lonček 76 K. XXXVII. lonček 78 K. XXXVIII. lonček 80 K. XXXIX. lonček 82 K. XL. lonček 84 K. XLI. lonček 86 K. XLII. lonček 88 K. XLIII. lonček 90 K. XLIV. lonček 92 K. XLV. lonček 94 K. XLVI. lonček 96 K. XLVII. lonček 98 K. XLVIII. lonček 100 K. XLIX. lonček 102 K. L. lonček 104 K. LI. lonček 106 K. LII. lonček 108 K. LIII. lonček 110 K. LIV. lonček 112 K. LV. lonček 114 K. LVI. lonček 116 K. LVII. lonček 118 K. LVIII. lonček 120 K. LIX. lonček 122 K. LX. lonček 124 K. LXI. lonček 126 K. LXII. lonček 128 K. LXIII. lonček 130 K. LXIV. lonček 132 K. LXV. lonček 134 K. LXVI. lonček 136 K. LXVII. lonček 138 K. LXVIII. lonček 140 K. LXIX. lonček 142 K. LXX. lonček 144 K. LXXI. lonček 146 K. LXXII. lonček 148 K. LXXIII. lonček 150 K. LXXIV. lonček 152 K. LXXV. lonček 154 K. LXXVI. lonček 156 K. LXXVII. lonček 158 K. LXXVIII. lonček 160 K. LXXIX. lonček 162 K. LXXX. lonček 164 K. LXXXI. lonček 166 K. LXXXII. lonček 168 K. LXXXIII. lonček 170 K. LXXXIV. lonček 172 K. LXXXV. lonček 174 K. LXXXVI. lonček 176 K. LXXXVII. lonček 178 K. LXXXVIII. lonček 180 K. LXXXIX. lonček 182 K. XL. lonček 184 K. LI. lonček 186 K. LII. lonček 188 K. LIII. lonček 190 K. LIV. lonček 192 K. LV. lonček 194 K. LVI. lonček 196 K. LVII. lonček 198 K. LVIII. lonček 200 K. LIX. lonček 202 K. LX. lonček 204 K. LXI. lonček 206 K. LXII. lonček 208 K. LXIII. lonček 210 K. LXIV. lonček 212 K. LXV. lonček 214 K. LXVI. lonček 216 K. LXVII. lonček 218 K. LXVIII. lonček 220 K. LXIX. lonček 222 K. LXX. lonček 224 K. LXXI. lonček 226 K. LXXII. lonček 228 K. LXXIII. lonček 230 K. LXXIV. lonček 232 K. LXXV. lonček 234 K. LXXVI. lonček 236 K. LXXVII. lonček 238 K. LXXVIII. lonček 240 K. LXXIX. lonček 242 K. LXXX. lonček 244 K. LXXXI. lonček 246 K. LXXXII. lonček 248 K. LXXXIII. lonček 250 K. LXXXIV. lonček 252 K. LXXXV. lonček 254 K. LXXXVI. lonček 256 K. LXXXVII. lonček 258 K. LXXXVIII. lonček 260 K. LXXXIX. lonček 262 K. XL. lonček 264 K. LI. lonček 266 K. LII. lonček 268 K. LIII. lonček 270 K. LIV. lonček 272 K. LV. lonček 274 K. LVI. lonček 276 K. LVII. lonček 278 K. LVIII. lonček 280 K. LIX. lonček 282 K. LX. lonček 284 K. LXI. lonček 286 K. LXII. lonček 288 K. LXIII. lonček 290 K. LXIV. lonček 292 K. LXV. lonček 294 K. LXVI. lonček 296 K. LXVII. lonček 298 K. LXVIII. lonček 300 K. LXIX. lonček 302 K. LXX. lonček 304 K. LXXI. lonček 306 K. LXXII. lonček 308 K. LXXIII. lonček 310 K. LXXIV. lonček 312 K. LXXV. lonček 314 K. LXXVI. lonček 316 K. LXXVII. lonček 318 K. LXXVIII. lonček 320 K. LXXIX. lonček 322 K. LXXX. lonček 324 K. LXXXI. lonček 326 K. LXXXII. lonček 328 K. LXXXIII. lonček 330 K. LXXXIV. lonček 332 K. LXXXV. lonček 334 K. LXXXVI. lonček 336 K. LXXXVII. lonček 338 K. LXXXVIII. lonček 340 K. LXXXIX. lonček 342 K. XL. lonček 344 K. LI. lonček 346 K. LII. lonček 348 K. LIII. lonček 350 K. LIV. lonček 352 K. LV. lonček 354 K. LVI. lonček 356 K. LVII. lonček 358 K. LVIII. lonček 360 K. LIX. lonček 362 K. LX. lonček 364 K. LXI. lonček 366 K. LXII. lonček 368 K. LXIII. lonček 370 K. LXIV. lonček 372 K. LXV. lonček 374 K. LXVI. lonček 376 K. LXVII. lonček 378 K. LXVIII. lonček 380 K. LXIX. lonček 382 K. LXX. lonček 384 K. LXXI. lonček 386 K. LXXII. lonček 388 K. LXXIII. lonček 390 K. LXXIV. lonček 392 K. LXXV. lonček 394 K. LXXVI. lonček 396 K. LXXVII. lonček 398 K. LXXVIII. lonček 400 K. LXXIX. lonček 402 K. LXXX. lonček 404 K. LXXXI. lonček 406 K. LXXXII. lonček 408 K. LXXXIII. lonček 410 K. LXXXIV. lonček 412 K. LXXXV. lonček 414 K. LXXXVI. lonček 416 K. LXXXVII. lonček 418 K. LXXXVIII. lonček 420 K. LXXXIX. lonček 422 K. XL. lonček 424 K. LI. lonček 426 K. LII. lonček 428 K. LIII. lonček 430 K. LIV. lonček 432 K. LV. lonček 434 K. LVI. lonček 436 K. LVII. lonček 438 K. LVIII. lonček 440 K. LIX. lonček 442 K. LX. lonček 444 K. LXI. lonček 446 K. LXII. lonček 448 K. LXIII. lonček 450 K. LXIV. lonček 452 K. LXV. lonček 454 K. LXVI. lonček 456 K. LXVII. lonček 458 K. LXVIII. lonček 460 K. LXIX. lonček 462 K. LXX. lonček 464 K. LXXI. lonček 466 K. LXXII. lonček 468 K. LXXIII. lonček 470 K. LXXIV. lonček 472 K. LXXV. lonček 474 K. LXXVI. lonček 476 K. LXXVII. lonček 478 K. LXXVIII. lonček 480 K. LXXIX. lonček 482 K. LXXX. lonček 484 K. LXXXI. lonček 486 K. LXXXII. lonček 488 K. LXXXIII. lonček 490 K. LXXXIV. lonček 492 K. LXXXV. lonček 494 K. LXXXVI. lonček 496 K. LXXXVII. lonček 498 K. LXXXVIII. lonček 500 K. LXXXIX. lonček 502 K. XL. lonček 504 K. LI. lonček 506 K. LII. lonček 508 K. LIII. lonček 510 K. LIV. lonček 512 K. LV. lonček 514 K. LVI. lonček 516 K. LVII. lonček 518 K. LVIII. lonček 520 K. LIX. lonček 522 K. LX. lonček 524 K. LXI. lonček 526 K. LXII. lonček 528 K. LXIII. lonček 530 K. LXIV. lonček 532 K. LXV. lonček 534 K. LXVI. lonček 536 K. LXVII. lonček 538 K. LXVIII. lonček 540 K. LXIX. lonček 542 K. LXX. lonček 544 K. LXXI. lonček 546 K. LXXII. lonček 548 K. LXXIII. lonček 550 K. LXXIV. lonček 552 K. LXXV. lonček 554 K. LXXVI. lonček 556 K. LXXVII. lonček 558 K. LXXVIII. lonček 560 K. LXXIX. lonček 562 K. LXXX. lonček 564 K. LXXXI. lonček 566 K. LXXXII. lonček 568 K. LXXXIII. lonček 570 K. LXXXIV. lonček 572 K. LXXXV. lonček 574 K. LXXXVI. lonček 576 K. LXXXVII. lonček 578 K. LXXXVIII. lonček 580 K. LXXXIX. lonček 582 K. XL. lonček 584 K. LI. lonček 586 K. LII. lonček 588 K. LIII. lonček 590 K. LIV. lonček 592 K. LV. lonček 594 K. LVI. lonček 596 K. LVII. lonček 598 K. LVIII. lonček 600 K. LIX. lonček 602 K. LX. lonček 604 K. LXI. lonček 606 K. LXII. lonček 608 K. LXIII. lonček 610 K. LXIV. lonček 612 K. LXV. lonček 614 K. LXVI. lonček 616 K. LXVII. lonček 618 K. LXVIII. lonček 620 K. LXIX. lonček 622 K. LXX. lonček 624 K. LXXI. lonček 626 K. LXXII. lonček 628 K. LXXIII. lonček 630 K. LXXIV. lonček 632 K. LXXV. lonček 634 K. LXXVI. lonček 636 K. LXXVII. lonček 638 K. LXXVIII. lonček 640 K. LXXIX. lonček 642 K. XL. lonček 644 K. LI. lonček 646 K. LII. lonček 648 K. LIII. lonček 650 K. LIV. lonček 652 K. LV. lonček 654 K. LVI. lonček 656 K. LVII. lonček 658 K. LVIII. lonček 660 K. LIX. lonček 662 K. LX. lonček 664 K. LXI. lonček 666 K. LXII. lonček 668 K. LXIII. lonček 670 K. LXIV. lonček 672 K. LXV. lonček 674 K. LXVI. lonček 676 K. LXVII. lonček 678 K. LXVIII. lonček 680 K. LXIX. lonček 682 K. LXX. lonček 684 K. LXXI. lonček 686 K. LXXII. lonček 688 K. LXXIII. lonček 690 K. LXXIV. lonček 692 K. LXXV. lonček 694 K. LXXVI. lonček 696 K. LXXVII. lonček 698 K. LXXVIII. lonček 700 K. LXXIX. lonček 702 K. XL. lonček 704 K. LI. lonček 706 K. LII. lonček 708 K. LIII. lonček 710 K. LIV. lonček 712 K. LV. lonček 714 K. LVI. lonček 716 K. LVII. lonček 718 K. LVIII. lonček 720 K. LIX. lonček 722 K. LX. lonček 724 K. LXI. lonček 726 K. LXII. lonček 728 K. LXIII. lonček 730 K. LXIV. lonček 732 K. LXV. lonček 734 K. LXVI. lonček 736 K. LXVII. lonček 738 K. LXVIII. lonček 740 K. LXIX. lonček 742 K. LXX. lonček 744 K. LXXI. lonček 746 K. LXXII. lonček 748 K. LXXIII. lonček 750 K. LXXIV. lonček 752 K. LXXV. lonček 754 K. LXXVI. lonček 756 K. LXXVII. lonček 758 K. LXXVIII. lonček 760 K. LXXIX. lonček 762 K. XL. lonček 764 K. LI. lonček 766 K. LII. lonček 768 K. LIII. lonček 770 K. LIV. lonček 772 K. LV. lonček 774 K. LVI. lonček 776 K. LVII. lonček 778 K. LVIII. lonček 780 K. LIX. lonček 782 K. LX. lonček 784 K. LXI. lonček 786 K. LXII. lonček 788 K. LXIII. lonček 790 K. LXIV. lonček 792 K. LXV. lonček 794 K. LXVI. lonček 796 K. LXVII. lonček 798 K. LXVIII. lonček 800 K. LXIX. lonček 802 K. LXX. lonček 804 K. LXXI. lonček 806 K. LXXII. lonček 808 K. LXXIII. lonček 810 K. LXXIV. lonček 812 K. LXXV. lonček 814 K. LXXVI. lonček 816 K. LXXVII. lonček 818 K. LXXVIII. lonček 820 K. LXXIX. lonček 822 K. XL. lonček 824 K. LI. lonček 826 K. LII. lonček 828 K. LIII. lonček 830 K. LIV. lonček 832 K. LV. lonček 834 K. LVI. lonček 836 K. LVII. lonček 838 K. LVIII. lonček 840 K. LIX. lonček 842 K. LX. lonček 844 K. LXI. lonček 846 K. LXII. lonček 848 K. LXIII. lonček 850 K. LXIV. lonček 852 K. LXV. lonček 854 K. LXVI. lonček 856 K. LXVII. lonček 858 K. LXVIII. lonček 860 K. LXIX. lonček 862 K. LXX. lonček 864 K. LXXI. lonček 866 K. LXXII. lonček 868 K. LXXIII. lonček 870 K. LXXIV. lonček 872 K. LXXV. lonček 874 K. LXXVI. lonček 876 K. LXXVII. lonček 878 K. LXXVIII. lonček 880 K. LXXIX. lonček 882 K. XL. lonček 884 K. LI. lonček 886 K. LII. lonček 888 K. LIII. lonček 890 K. LIV. lonček 892 K. LV. lonček 894 K. LVI. lonček 896 K. LVII. lonček 898 K. LVIII. lonček 900 K. LIX. lonček 902 K. LX. lonček 904 K. LXI. lonček 906 K. LXII. lonček 908 K. LXIII. lonček 910 K. LXIV. lonček 912 K. LXV. lonček 914 K. LXVI. lonček 916 K. LXVII. lonček 918 K. LXVIII. lonček 920 K. LXIX. lonček 922 K. LXX. lonček 924 K. LXXI. lonček 926 K. LXXII. lonček 928 K. LXXIII. lonček 930 K. LXXIV. lonček 932 K. LXXV. lonček 934 K. LXXVI. lonček 936 K. LXXVII. lonček 938 K. LXXVIII. lonček 940 K. LXXIX. lonček 942 K. XL. lonček 944 K. LI. lonček 946 K. LII. lonček 948 K. LIII. lonček 950 K. LIV. lonček 952 K. LV. lonček 954 K. LVI. lonček 956 K. LVII. lonček 958 K. LVIII. lonček 960 K. LIX. lonček 962 K. LX. lonček 964 K. LXI. lonček 966 K. LXII. lonček 968 K. LXIII. lonček 970 K. LXIV. lonček 972 K. LXV. lonček 974 K. LXVI. lonček 976 K. LXVII. lonček 978 K. LXVIII. lonček 980 K. LXIX. lonček 982 K. LXX. lonček 984 K. LXXI. lonček 986 K. LXXII. lonček 988 K. LXXIII. lonček 990 K. LXXIV. lonček 992 K. LXXV. lonček 994 K. LXXVI. lonček 996 K. LXXVII. lonček 998 K. LXXVIII. lonček 1000 K. LXXIX. lonček 1002 K. XL. lonček 1004 K. LI. lonček 1006 K. LII. lonček 1008 K. LIII. lonček 1010 K. LIV. lonček 1012 K. LV. lonček 1014 K. LVI. lonček 1016 K. LVII. lonček 1018 K. LVIII. lonček 1020 K. LIX. lonček 1022 K. LX. lonček 1024 K. LXI. lonček 1026 K. LXII. lonček 1028 K. LXIII. lonček 1030 K. LXIV. lonček 1032 K. LXV. lonček 1034 K. LXVI. lonček 1036 K. LXVII. lonček 1038 K. LXVIII. lonček 1040 K. LXIX. lonček 1042 K. LXX. lonček 1044 K. LXXI. lonček 1046 K. LXXII. lonček 1048 K. LXXIII. lonček 1050 K. LXXIV. lonček 1052 K. LXXV. lonček 1054 K. LXXVI. lonček 1056 K. LXXVII. lonček 1058 K. LXXVIII. lonček 1060 K. LXXIX. lonček 1062 K. XL. lonček 1064 K. LI. lonček 1066 K. LII. lonček 1068 K. LIII. lonček 1070 K. LIV. lonček 1072 K. LV. lonček 1074 K. LVI. lonček 1076 K. LVII. lonček 1078 K. LVIII. lonček 1080 K. LIX. lonček 1082 K. LX. lonček 1084 K. LXI. lonček 1086 K. LXII. lonček 1088 K. LXIII. lonček 1090 K. LXIV. lonček 1092 K. LXV. lonček 1094 K. LXVI. lonček 1096 K. LXVII. lonček 1098 K. LXVIII. lonček 1100 K. LXIX. lonček 1102 K. LXX. lonček 1104 K. LXXI. lonček 1106 K. LXXII. lonček 1108 K. LXXIII. lonček 1110 K. LXXIV. lonček 1112 K. LXXV. lonček 1114 K. LXXVI. lonček 1116 K. LXXVII. lonček 1118 K. LXXVIII. lonček 1120 K. LXXIX. lonček 1122 K. XL. lonček 1124 K. LI. lonček 1126 K. LII. lonček 1128 K. LIII. lonček 1130 K. LIV. lonček 1132 K. LV. lonček 1134 K. LVI. lonček 1136 K. LVII. lonček 1138 K. LVIII. lonček 1140 K. LIX. lonček 1142 K. LX. lonček 1144 K. LXI. lonček 1146 K. LXII. lonček 1148 K. LXIII. lonček 1150 K. LXIV. lonček 1152 K. LXV. lonček 1154 K. LXVI. lonček 1156 K. LXVII. lonček 1158 K. LXVIII. lonček 1160 K. LXIX. lonček 1162 K. LXX. lonček 1164 K. LXXI. lonček 1166 K. LXXII. lonček 1168 K. LXXIII. lonček 1170 K. LXXIV. lonček 1172 K. LXXV. lonček 1174 K. LXXVI. lonček 1176 K. LXXVII. lonček 1178 K. LXXVIII. lonček 1180 K. LXXIX. lonček 1182 K. XL. lonček 1184 K. LI. lonček 1186 K. LII. lonček 1188 K. LIII. lonček 1190 K. LIV. lonček 1192 K. LV. lonček 1194 K. LVI. lonček 1196 K. LVII. lonček 1198 K. LVIII. lonček 1200 K. LIX. lonček 1202 K. LX. lonček 1204 K. LXI. lonček 1206 K. LXII. lonček 1208 K. LXIII. lonček 1210 K. LXIV. lonček 1212 K. LXV. lonček 1214 K. LXVI. lonček 1216 K. LXVII. lonček 1218 K. LXVIII. lonček 1220 K. LXIX. lonček 1222 K. LXX. lonček 1224 K. LXXI. lonček 1226 K. LXXII. lonček 1228 K. LXXIII. lonček 1230 K. LXXIV. lonček 1232 K. LXXV. lonček 1234 K. LXXVI. lonček 1236 K. LXXVII. lonček 1238 K. LXXVIII. lonček 1240 K. LXXIX. lonček 1242 K. XL. lonček 1244 K. LI. lonček 1246 K. LII. lonček 1248 K. LIII. lonček 1250 K. LIV. lonček 1252 K. LV. lonček 1254 K. LVI. lonček 1256 K. LVII. lonček 1258 K. LVIII. lonček 1260 K. LIX. lonček 1262 K. LX. lonček 1264 K. LXI. lonček 1266 K. LXII. lonček 1268 K. LXIII. lonček 1270 K. LXIV. lonček 1272 K. LXV. lonček 1274 K. LXVI. lonček 1276 K. LXVII. lonček 1278 K. LXVIII. lonček 1280 K. LXIX. lonček 1282 K. LXX. lonček 1284 K. LXXI. lonček 1286 K. LXXII. lonček 1288 K. LXXIII. lonček 1290 K. LXXIV. lonček 1292 K. LXXV. lonček 1294 K. LXXVI. lonček 1296 K. LXXVII. lonček 1298 K. LXXVIII. lonček 1300 K. LXXIX. lonček 1302 K. XL. lonček 1304 K. LI. lonček 1306 K. LII. lonček 1308 K. LIII. lonček 1310 K. LIV. lonček 1312 K. LV. lonček 1314 K. LVI. lonček 1316 K. LVII. lonček 1318 K. LVIII. lonček 1320 K. LIX. lonček 1322 K. LX. lonček 1324 K. LXI. lonček 1326 K. LXII. lonček 1328 K. LXIII. lonček 1330 K. LXIV. lonček 1332 K. LXV. lonček 1334 K. LXVI. lonček 1336 K. LXVII. lonček 1338 K. LXVIII. lonček 1340 K. LXIX. lonček 1342 K. LXX. lonček 1344 K. LXXI. lonček 1346 K. LXXII. lonček 1348 K. LXXIII. lonček 1350 K. LXXIV. lonček 1352 K. LXXV. lonček 1354 K. LXXVI. lonček 1356 K. LXXVII.